

spolupráce • projekty • lidé • dotace • granty • peníze

ZPRAVODAJ

Místní akční skupiny Posázaví

2/2026

Park u zámku Jemniště

Aprílové počasí dobrovolníkům náladu nezkažilo

Zámek Kácov: Příběhy malované na zdi

O plavcích na Vltavě

Aprílové počasí dobrovolníkům náladu nezkažilo

V pátek sníl, v sobotu modrá obloha, v neděli déšť. Tak by se dalo jednou větou popsat počasí, které provázelo letošní 21. ročník projektu Čistá řeka Sázava. Dobrovolníkům, kteří se do třídenního jarního úklidu jednoho z nejvyhledávanějších českých toků pustili, to ale viditelně nevadilo. Na lodi nebo pěšky pročešávali břehy a okolí a sbírali vše, co tam nepatřilo. Je to už ohraná písnička – kusy igelitů, plastové a skleněné lahve, plechovky, pneumatiky i torza nábytku... Nákladní auta pak tyto „poklady“ odvážela na skládku.

Pod taktovkou Posázaví o.p.s. se už tradičně uklízelo 90kilometrový úsek Sázavy ze Střechova do Pikovic. Kromě samotné řeky Sázavy se čistily i její přítoky, například potoky Benešovský, Jevanský, Štěpánovský, Dojetický a další.

Z přírody kolem Sázavy se letos podařilo odstranit 10 tun odpadu, což je o 5 tun méně než minulý rok (hmatatelný důsledek našeho dvacetiletého snažení). Včetně přítoků Sázavy a okolní krajiny se pak celkové množství sesbíraného odpadu vyšplhalo na 14,644 tuny, to je o 7,458 tuny méně než v loňském roce. Do úklidu řeky, jejích přítoků a okolí se zapojilo 2271 dobrovolníků, tedy o 175 více než loni.

První ročník projektu Čistá řeka Sázava se uskutečnil v roce 2006, kdy se řeka uklízela mezi městem Sázava a obcí Pikovice. V současnosti se čistí napříč dvěma kraji, Středočeským a Vysočinou. Kromě Posázaví o.p.s. ve Středočeském kraji akci organizuje MAS Lípa pro venkov v rámci projektu Uklidme Česko – Uklidme Kutnohorskou – letos se do ní zapojilo téměř 20 obcí s více než 700 dobrovolníky. Na Vysočině patří projekt Čistá řeka Sázava mezi významné ekologické iniciativy – letos tam asi 800 dobrovolníků odklidilo ze 60 kilometrů toku stovky kilogramů odpadu; koordinaci akce zajišťovala ve spolupráci s Povodím Vltavy Královská stezka o.p.s.

Jak to viděli dobrovolníci

Dolní tok řeky Sázavy je během úklidu rozdělen na pět úseků. Každý z nich má svou partu dobrovolníků, zásobovací tým, který jim poskytuje nezbytný servis, a řidiče s nákladním autem odvázejícím nasbírané odpadky na skládku.

Úsek Střechov – Český Šternberk

Vedoucí úseku: Petr Lunga, Soňa Křenová
Zásobovací tým: Zuzka a Maruška Matouškovy

Lodě: Bisport

Vodácký doprovod: Dita Málková
Řidiči: Jakub Zetek, Martin Hebík

„Už několik let sbírám odpadky ze břehu, z lodi se jich tolik nesebere. Je znát, že je řeka čistší, možná k tomu přispívají i rybá-

ři, kteří si svá místa udržují v pořádku. Také výchova lidí v okolí řeky nese ovoce. I na místech, kde jsme čekali víc odpadků, jako třeba pod mostem v Kácově, nebylo skoro nic. Jsme spokojeni,“ zhodnotil **Petr Lunga**. Nevadil mu ani sníh, který dobrovolníky v pátek překvapil. „Hlavně že neprší, sníh nevadí, ten roztaje,“ smál se.

Úbytek odpadu zaznamenala i **Soňa Křenová**. „Našli jsme pár igelitů namotaných na vrbách nebo zaseklých v březích, dřevěnou paletu, kus lednice, sem tam lahev,“ vyjmenovala. Zlobilo podle ní jen počasí. „Bylo dost chladno, na lodích jsme docela mrzli, proto jsme byli rádi za horkou polévku při obědě,“ poznamenala. Připomněla, že pro tento úsek je také typická velká účast dětí – do úklidu se zapojují školáci z Kácova i Divišova.

Sejm dětí z kácovské základní školy v pátek čistilo z lodí. Další 179 školáků – od dětské skupiny přes mateřskou po základní školu – sbíralo odpadky po Kácově. Pomáhalo jim 20 učitelů a asistentů pedagoga. Za pátek a sobotu nasbírali 0,68 tuny nepořádku.

Úsek Český Šternberk – Sázava

Vedoucí úseku: Štěpán Zelený
Zásobovací tým: Maruška Škvorová, Jakub Škvor, Zbyněk Hruška

Lodě: Martin Sopř

Vodácký doprovod: Lukáš Čerych, Štěpán Zelený, Martina Hrušková

Řidič: David Poustka

Posěstě přijel čistit řeku **Aleš Bambula** z Úval. „Při pěší túře jsme před lety viděli na řece loď s dobrovolníky, kteří ji uklízeli. Tak jsme se k nim další rok přidali. Jsme vodáci, takže nás to oslovilo. Nejlepší by ale bylo, kdyby tato akce už nebyla vůbec potřeba,“ řekl. Každoročně se těší na dobrou partu, která přijíždí pomoci Sázavě od odpadků. A pokaždé ho překvapí, co všechno se dá v řece najít – třeba obrovská dřevěná cívka od kabelu, kterou zvládli odvézt až s pomocí dvou lodí. Podobně jako Sázavu Aleš na podzim jezdí uklízet i Vltavu.

To **Martin Melichar** z Opočna se k dobrovolníkům přidal poprvé. „Na jedné túře mi známý řekl, že jde čistit Berounku. Na základě toho jsem zjistil, že se čistí i Sázava, kterou mám blíž, tak jsem se přihlásil. Je to dobrá věc,“ zhodnotil.

Úsek Sázava–Zlenice

Vedoucí úseku: Bára Melounová

Zásobovací tým: Ivanka Danešová, Radomír Dvořák

Lodě: Jokota

Vodácký doprovod: Vláda Fořt (Břeh), Viktor Korecký

Řidič: Bartoloměj Tomka

Mezi Sázavou a Zlenicemi řeku uklízel také **Oldřich Knyř** se spolupracovníky z firmy AmRest s.r.o. „Je to pomoc přírodě, ve které trávím spoustu času, ať už na horách nebo na kole, jsem z Prahy a využívám každou volnou chvíli vyjet ven. Účast na úklidové akci je příjemným benefitem, kterým zároveň pomáháme přírodě,“ řekl. S kolegy se shodli na tom, že je letos řeka proti předchozím třem letům, co se akce účastní, mnohem čistší. „Pořád se ale něco najde, ať už jsou to naplaveniny nebo nějaký nepořádek. Našli jsme igelitové pytle, spoustu bot, kusy lodí, ale většinou to byly jen drobnosti. Doufám, že někomu uplavaly, a ne že je tam záměrně hodil,“ dodal.

Šárka Lojdrová z Radvanic přišla pomáhat poprvé. S partou Sázavská komunita 55+ jsme ji zastihli v sázavském tábořišti U Hrocha. „Šli jsme podél vody, překvapilo mě, že odpadků tolik nebylo, že je to lepší. Moc se mi líbí parta lidí, kteří se tu sešli a kterým o něco jde,“ řekla.

Pozdravit dobrovolníky přišla i bývalá manažerka projektu Čistá řeka Sázava **Denisa Cibulková**. Kvůli pracovním povinnostem se do víkendového úklidu zapojit nemohla, na začátku dubna ale s kamarádkami uklidily obě strany sázavské silnice od dálnice do Dojetřic. „Naplnily jsme 20 pytlů, vesměs plechovkami a lahvami nebo plasty a zrcátka aut, asi pozůstatky po haváriích. Je to jiný nepořádek než u řeky,“ zhodnotila.

Úsek Zlenice – Týnec nad Sázavou

Vedoucí úseku: Libor Gut

Zásobovací tým: Martina Höhnová, Pavel Moravec

Lodě: Bisport

Vodácký doprovod: Aleš Jedlička

Řidiči: Dušan a David Otradovcovi

S partou seniorů uklízela břehy Sázavy mezi Zlenicemi a Lštěním i **Dana Gutová** z obce Dobročovice u Úval. Do úklidu se zapojili už počtvrté. „Přivedl nás k tomu syn, který se akce účastní pravidelně. Letos musíme kon-

statovat, že to vypadá na příjemnou společenskou procházku, protože odpadu je čím dál méně. To je super, protože když je někde čisto, lidé tam nic nevyhazují. Poprvé před čtyřmi lety jsme v těchto končinách už vysypávali plné pytle a teď máme sotva po dně,“ zhodnotila.

Desetiletý **Ondra Skandera** z Prahy se do akce zapojil poprvé, s tátou sbíral odpadky z lodí. „Líbí se mi to, zdá se mi, že je řeka čistá. Máme pár kousků – plnou lahev s vínem, plechovku od energie a obal od iPhone 14,“ nadšeně hlásil. Úbytek odpadků zaznamenal i **Honza Karásek** z Pyšle, který se úklidu účastnil už počtvrté. „Loni jsme toho sebrali podstatně víc, teď mám necelého půl pytle,“ zhodnotil.

Úsek Týnec nad Sázavou – Pikovice

Vedoucí úseku: Martin Moravec (Francesco)

Zásobovací tým: Bohunka Zemanová, Vašek Pošmurný

Lodě: Bisport

Vodácký doprovod: Martin Moravec

Řidič: Ivan Kainrath

Se synem uklízel z lodí i **Jiří Vorel** z Poděls. Patří už k pravidelným účastníkům akce. „Bydlíme tady u Sázavy, chodím k ní od malička na ryby, tak tady chci mít pořádek. Letos jsme se s rodinou prošli Posázavskou stezkou do Pikovic a vypadá to výrazně čistší,“ řekl při nástupu na úklid v Krhanicích. Je podle něj hodně znát, že se každoročně okolí řeky uklízí, mizí i staré skládky. „Zajímavé je, že se mění struktura odpadků, teď nacházíme i telefony, chytré hodinky, bezdrátové reproduktory, zatímco dřív to byly jen křokysky a PET lahvky,“ poznamenal s úsměvem.

Za všechny trefně shrnul letošní úklid **Martin Moravec** alias Francesco:

„Ahoj kamarádi, i já Vám moc děkuju, za všechnu energii, výpomoc a dobrou náladu, které jste řece i téhle skvělé partě věnovali. Všechny tři dny jsme tak zvládli zdárně, byť to místy bylo velmi náročné. Zima a sněžení v pátek, málo vody a nekonečné šutrování v sobotu i nakumulovaná únava v neděli. Je radost vidět, jak ten náš lety pilovaný systém úklidu a pohybu kolem řeky funguje, jak si pomáháte, jak to běží. Díky skalním, že mi pomáhají to organizovat a držet pohromadě, díky nováčkům, že se s námi rychle sladili. To díky tomu je těch tun tolik, stíháme to v rozumné čase, a ještě najdeme chvíli na zábavu i nějaké to koupání se.“

Řeka je díky akci za ty roky výrazně čistší, ale jak chodíme dál a dál od řeky, tak jsem si jist, že nějakou tu starou černou skládku v té rekreační oblasti zatím vždycky objevíme, byť už ne přímo u vody. Kdo jste lokalizoval a fotil něco, co nebylo v našich silách hned odvézt, pošlete nám to prosím.

Jak víte, tenhle projekt dnes běží celoročně, a to díky Posázaví o.p.s., kde se kromě přípravy samotného úklidu a péče o Vás při něm věnujeme i prevenci, návazným projektům, prostě péči o řeku a region kolem ní. Vašku, Bohunko a spol., moc Vám za to všechno děkujeme, vážíme si toho!”

Úklid řeky Sázavy je nekomerční aktivitou založenou na dobrovolnictví a na příspěvcích desítek sponzorů – od drobných dárců po větší firmy. Partnery projektu jsou Povodí Vltavy, státní podnik, ČEPS, a.s., Bisport a AV MEDIA, podporuje ho také výrobce oblečení Bushman.

Čistá řeka Sázava byla jedním z prvních projektů svého druhu, který inspiroval organizátory dalších podobných akcí.

jt

S Bárou Melounovou o úklidu Sázavy i kamínkování

Pouze běžný „provozní“ odpad, aprílové počasí, úklid nových přítoků řeky Sázavy a „kamínkování“, tak v jedné větě výstižně shrnuje letošní 21. ročník akce Čistá řeka Sázava její manažerka Bára Melounová. Dobrovolníci se podle ní shodli, že na rozdíl od předchozích ročníků bylo odpadků na březích řeky viditelně méně – byl to i důsledek toho, že se letos regionem neprohnala velká voda.

„Zaznamenala jsem, že tím, jak bylo u řeky odpadu méně, ‚pěšáci‘ sami od sebe zvětšovali okruh sběru. Brali to zodpovědně, uklízeli také vlakové a autobusové zastávky i turistické cesty,“ popsala s tím, že to neznamená, že by akce ztrácela smysl. Běžného provozního odpadu je u řeky totiž pořád dost a pokud zase někdy přijde velká voda... Ukázalo se podle ní také, že každý úsek zvládne denně uklídit zhruba 50 dobrovolníků.

Bára přidala také několik pěkných historek z uklízení. Třeba tu o nalezeném teleti pod tratí nedaleko Vlkančic. Stačilo se přepnat v hospodě a majitel zatoulaného zvířete se brzy našel. „Přijel si pro něj, uteklo mu jich víc, tak aspoň jedno jsme mu zachránili,“ usmála se Bára. Vzpomněla také na dobrovolníka, který přijel pomáhat původně na jeden den, akce se mu ale zalíbila natolik, že zůstal i druhý den. Další malý pomocník se o akci dozvěděl z pracovního sešitu Čistá řeka Sázava – 20 let, který dostal v kempu

při ložském splouvání řeky. Přemluvil rodiče, letos přijel uklízet s tatínkem a rovnou slíbili, že se zúčastní i příští rok a jejich maminka dobrovolníkům něco upeče.

„Letos se nám také podařilo uklidit některé nové přítoky Sázavy, které jsme v minulosti nečistili. Dopředu jsem je zmapovala a prošla, jestli jsou po břehu průchozí a můžeme tam dobrovolníky poslat,“ uvedla Bára Melounová. Lucie Fikarová například uklidila Vestecký potok, který se vlévá do Sázavy u Chocerad, dobrovolníci z firmy Bushman zase vyčistili Mokřanský potok v úseku od Gabrhele po Nespeky a Pyšelský potok. „Příští rok by mohl pokračovat úklid Drhlavského potoka u motorestu Naháč – od jeho pramene odpadky sbíraly děti z mateřské školy Ubuntu. Zmapovat chci ještě Vlkančický potok,“ dodala Bára. Obecným pravidlem podle ní je, že tam, kde podél potoka prochází jen pěšina, je okolí čisté, ale tam, kde kolem něj vede zpevněná komunikace a jezdí po ní auta, je odpadu hodně. „Lidi si to pletou se sběrným dvorem nebo skládkou,“ postěžovala si.

Zlatý odpadák 2026

Báru těší, že je mezi dobrovolníky každoročně hodně dětí. A právě na ně byla letos zaměřena i tipovací soutěž. Jejím vítězem a držitelem putovní plastiky nazvané Zlatý odpadák se stal náčelník 5. úseku Martin Moravec z Prahy. Správně odpověděl na otázku, kolik samostatně registrovaných dětí ve věku 3–15 let se v roce 2026 zapojí do úklidu řeky Sázavy. Bylo jich 68! K tomu další desítky malých pomocníků přišly uklízet blízké okolí řeky ve větších skupinách, v doprovodu rodičů nebo učitelů. „Není to jen o úklidu po druhých – je to o tom, že děti samy vidí, přemýšlejí a docházejí k jednoduchému závěru: takhle se k přírodě nechci chovat. Právě takhle přirozeně vychováváme novou generaci, která ví, kam odpad patří,“ shrnula Bára.

Kamínkování

Letošní Čistá řeka Sázava nebyla jen o úklidu – dobrovolníci (hlavně z řad dětí) u řeky nechávali vzkazy v podobě malovaných kamínků. Vytvořili je buď v Benešově na workshopu pod vedením Marty Höhnové, nebo si je mohli sami namalovat doma. Kamínky se poznají snadno podle motivů spojených s projektem Čistá řeka Sázava, jako jsou voda, příroda, ekologie, odpad, dobrovolnictví..., na druhé straně mají nápis Kamínky ČŘS, malé „f“ (Facebook), rok malování a PSČ místa, odkud jejich autor pochází.

Proč kamínky? „Ukazujeme, že se staráme o řeku Sázavu, děláme radost ostatním, propojujeme lidi napříč místy, šíříme myšlenku projektu a zároveň si odpočineme při tvoření,“ shrnula Bára. Kamínky se přičiněním jejich nálezců vydávají na další pouť. Kam až doputují, mohou zájemci sledovat na facebookové stránce Kamínky ČŘS. Takže pokud při svých cestách podél Sázavy (a nejen tam) na kamínek s tématem ČŘS narazíte, dejte o tom na uvedenou stránku zprávu a kamínek pak „pošlete“ dál. Děkujeme!

jt

Před a Po – úklid nepořádku u elektrárny

Povodí Vltavy: 20 let s Čistou řekou Sázavou

Dvě dekády uklízí dobrovolníci každoročně na jaře břehy řeky Sázavy, dvě dekády je u toho i správce tohoto vodního toku, státní podnik Povodí Vltavy. Vznikl právě před 60 lety. Jak vnímá projekt Čistá řeka Sázava, co je hlavním předmětem podnikání firmy i co předcházelo jejímu vzniku, shrnul generální ředitel Povodí Vltavy RNDr. Petr Kubala.

„Projekt Čistá řeka Sázava je pro nás už dvacet let symbolem smysluplné spolupráce s Místní akční skupinou Posázaví a společné péče o vodu a krajinu. Velmi si vážíme toho, že jako Povodí Vltavy můžeme být jeho dlouhodobým partnerem. Přínos vidím nejen v samotném úklidu řeky a jejího okolí, ale i v tom, že se do něj zapojují lidé napříč generacemi a společně posilují vztah k vodě a přírodě. Náš podnik podporuje i další aktivity zaměřené na ochranu vody, životního prostředí a edukaci, proto bych tímto rád upřímně poděkoval všem dobrovolníkům, kteří každoročně věnují svůj čas nejen Sázavě, ale i ostatním vodním tokům a jejich okolí. Vaše práce má smysl a skutečný dopad a velmi si jí vážíme,“ zhodnotil dosavadní spolupráci Petr Kubala.

Z historie Povodí Vltavy

„Historie organizací Povodí začala v roce 1966. Důvodem jejich založení byly extrémní povodně na Slovensku v první polovině šedesátých let minulého století, při nichž došlo k protržení dunajských hrází a posléze k obrovským povodňovým škodám. Při šetření této události bylo mimo jiné zjištěno, že vodním tokům, jejich korytům a objektům na nich není zajištěna a věnována potřebná a řádná péče. Tehdejší vláda ČSSR proto schválila zásady organizačního uspořádání odvětví celého vodního hospodářství. Na zá-

kladě jejího usnesení vznikl oborový podnik Ředitelství vodních toků v Praze s odděpnými závody Správa povodí Vltavy se sídlem v Praze a Správa povodí Berounky se sídlem v Plzni. V roce 1969 zahájila činnost samostatná státní hospodářská organizace Povodí Vltavy, která se v roce 1972 rozšířila o Povodí Berounky,“ popsal Petr Kubala.

Hlavní rámec činnosti Povodí Vltavy byl dán především zákonem o vodách a vyhláškou bývalého ministerstva lesního a vodního hospodářství. Později byl rozšířen o povinnost zabezpečovat přípravu odborných podkladů pro rozhodování tehdejších vodohospodářských orgánů všech stupňů včetně ústředních ve správním řízení a ostatní opatření těchto orgánů včetně jednotného informačního systému. Od poloviny roku 1991 se Povodí Vltavy postupně transformovalo na komplexní hydroekologickou organizaci řízenou ministerstvem životního prostředí a stalo se hlavním výkonným pracovištěm ochrany a péče o vodní bohatství, řízení a koordinace jeho komplexního využívání ve svěřeném území.

K 1. 1. 1994 se tehdejší příspěvková organizace Povodí Vltavy přeměnila na akciovou společnost se 100% účastí státu. Tato právní forma existovala až do 31. 12. 2000. Nezávislost na státním rozpočtu s možností rozvíjet podpůrné činnosti, účastnit se finančního trhu a zlepšovat tím svůj hospodářský výsledek dalo organizacím Povodí zcela nové dimenze. Povodí Vltavy to využilo zejména k výstavbě řady malých vodních elektráren na vodních tocích v jeho správě, aby tak jejich provozem získalo další finanční prostředky pro období jejich deficitu z důvodu snižování odběrů povrchové vody, a tím plateb za ně, ale také pro snižování nákladů státu na dotace, a i odběratelům na snižování věcně usměrňované ceny za odběr

povrchových vod. Dalším velkým mezníkem byl rok 2000, kdy akciová společnost zanikla a vznikl státní podnik Povodí Vltavy, který převzal její práva a povinnosti.

V uplynulých 60 letech se státní podnik Povodí Vltavy (stejně jako ostatní podniky Povodí) stal správcem celého povodí, včetně drobných toků. Výrazně se tím rozšířila jeho činnost – kromě správy vodních toků, provozu a údržby vodních děl zajišťuje ve spravovaném povodí i monitoring jakosti povrchových vod, pořizování plánů dílčích povodí, sestavování vodohospodářské bilance i podporu výkonu státní správy ve vodním hospodářství prostřednictvím vyjadřovacích činností. Současně je i správcem Vltavské vodní cesty.

„Jsem rád, že jsme našimi aktivitami v průběhu uplynulých let napomohli výraznému zlepšení jakosti povrchových vod ve spravovaném povodí, vybudovali jsme opatření na ochranu před povodněmi, která se naposledy osvědčila i při povodni v září 2024, a revitalizacemi vodních toků přispíváme k retenci vody v krajině. Úspěšně provozujeme a modernizujeme vodní elektrárny, včetně výstavby nové v Klecanech na Vltavě. Provozováním a údržbou vodních děl, nejen Vltavské kaskády, navazujeme na původní činnosti podniku,“ připomněl Petr Kubala. Dodal, že podnik bude i nadále připravovat opatření na ochranu před suchem a nedostatkem vody, včetně převodů vody. Velmi podrobně tuto problematiku řeší zejména v povodí vodárenské nádrže Švihov na Želivce, která již nyní zásobuje více než 1,5 milionu obyvatel pitnou vodou. Pokračovat bude také v přípravě a realizaci dalších revitalizací vodních toků a s obcemi bude nadále spolupracovat na ochraně před povodněmi.

jt

S Maruškou Škvorovou o úklidu, vstřícnosti a přátelství

Málo odpadu, zato nevyzpytatelné počasí, řekla o letošním úklidu řeky Sázavy vedoucí zásobovacího týmu 2. úseku (Český Šternberk – Sázava) Maruška Škvorová. „Velice nás ale potěšily vztahy s lidmi, které jsme během akce potkali,“ dodala. A na dálku znovu poděkovala majiteli chaty v Poříčce, který promrzlým dobrovolníkům „půjčil“ na dobu oběda přizemí svého víkendového stavení. „Ještě předtím, než přijeli, místnost vyklidil, zbyl tam jen pingpongový stůl. Mohli jsme tam hodinu a půl pobýt a trochu se zahřát,“ vzpomněla na zasněžený páteční úklid.

Ochotný byl i majitel Hospohody pod Skálou v Samopších Libor Bohuslávěk. Loni, když se s ním setkali poprvé, slíbil, že příště pro dobrovolníky připraví občerstvení. A své slovo dodržel – uvařil hrnec gulášové polévky a všem nabídl také pítí. A příští rok prý přichystá nějaké vydatné jídlo.

„Velice si ceníme vstřícnosti a zájmu, se kterým jsme se letos setkali. Lidé se zajímali o projekt Čistá řeka Sázava i o to, jak se za dobu své existence změnil,“ uvedla Maruška Škvorová. A vzpomínali podle ní také dobrovolníci – ještě několik dní po konci akce si na whatsappové skupině 2. úseku vyměňovali odkazy na fotografie z minulých ročníků. „Ta naše parta pořád drží pohromadě, je postavená na skalních fanoušcích, kteří se každoročně vrací. Pravda, někdo odešel, ale na druhou stranu přibyla spousta nových lidí,“ shrnula Maruška Škvorová. Připomněla teplýšovické hasiče, kteří v minulosti pomáhali zejména s likvidací těžkého odpadu – ten už ale zmizel a hasiči svou pomoc nasměrovali jinam. K pravidelným pomocníkům patří také mladí lidé z pražského vodáckého oddílu Zlatá kotva nebo z jabloneckého centra vzdělávání, dobrovolnictví a péče Červený trpaslík a také Dětský domov Sázava.

jt

Čistá řeka Sázava v rádiu i televizi

Čistá řeka Sázava se i letos dostala do hledáčku médií. Zprávy o akci publikovaly noviny, rádia i internetové servery. Reportáž z úklidu vysílal Český rozhlas, dověděli se o něm i posluchači Rádia BLANÍK.

Pozornost projektu věnovala také Česká televize. Už tradičně o něm natočila reportáž do zpráv, hovořilo se o něm i v přímém vstupu na ČT 24. Režisérka ČT Jolana Matějková pak se svým týmem mapovala průběh celé akce – výsledkem je krátký, asi osmiminutový dokument. Ke zhlédnutí je na iVysílání: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/226562248430013/>.

jt

Úklid z pohledu firmy EKOSO

Letos proběhl svoz odpadu z akce Čistá řeka Sázava bez komplikací. Oproti roku 2025, kdy bylo na skládku odvezeno 13,18 t odpadu, se letos množství výrazně snížilo na 8,64 t. Jednalo se zejména o komunální a objemný odpad.

Spolupráce i komunikace během celé akce probíhala velmi dobře, řidiči jsou zkušení a svoz byl zajištěn bez problémů a včas.

Velké poděkování patří organizátorům i všem účastníkům akce za jejich práci

a nasazení při úklidu řeky Sázavy. Poděkování zároveň patří také městu Trhový Štěpánov, kterému byl odpad fakturován.

*Pavel Vobecký,
jednatel EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o.*

Děti z MŠ Radvanice i letos pomáhaly čistit řeku Sázavu

Velkou pochvalu a poděkování si zaslouží všechny děti z Mateřské školy Radvanice za to, s jakou chutí, radostí a velkým nasazením se zapojily do úklidu okolí školky.

„Jako již několik let předtím, i letos jsme se s dětmi opět připojili k projektu Čistá řeka Sázava, jehož cílem je ochrana přírody a čištění vodních toků a jejich okolí. Během několika dubnových dnů jsme se vydali sbírat

odpadky podél silnic směrem na Benátky, Mělník, Uhlířské Janovice a Čekanov. Nevynechali jsme ani samotné Radvanice – a díky společnému úsilí se nám podařilo uklidit celou obec,“ popsala ředitelka Petra Novotná. Výsledkem je devět malých pytlů s odpadem, který postupně odkládali do školních popelnic. Letos s úklidem pomáhalo 28 dětí a pět dospělých.

„Projekt byl součástí týdne environmentální výchovy, který jsme věnovali péči o životní prostředí, ochraně přírody a rozvíjení vztahu dětí k místu, kde žijí. Děti si během týdne uvědomily, jak důležité je udržovat své okolí čisté, a že i malý čin může mít velký dopad. Děkujeme všem, kdo se na akci podíleli – a hlavně našim malým pomocníkům!“ dodala Petra Novotná.

Školka se zapojila i do „kamínkování“. „Malování kamínků byl skvělý nápad,“ dodala Petra Novotná. „Obrázkové pozdravy“ pak děti rozmístily na různá místa kolem řeky.

Symbolicky při tom na sobě měly trička letošního ročníku akce Čistá řeka Sázava. Nosí je i při dalších příležitostech, například výletech do přírody, ať už se školkou nebo rodiči, byly v nich i na Dni Země v Uhlířských Janovicích.

jt

Úklid řeky Sázavy očima kluků z Uhlířských Janovic

Po roční přestávce jsme se opět vrátili na naší oblíbenou akci Čistá řeka Sázava. Úklidu okolí řeky Sázavy se účastníme od roku

2010. Přidělený úsek jsme se snažili pečlivě vyčistit, pohybovali jsme se hlavně přímo ve městě. Byli jsme nemile překvapeni nepořádkem, který po sobě obyvatelé Sázavy zanechávají. Našli jsme starý kočárek, rozbitý nábytek, matrace, pneumatiku.

Ve škole jsme celou akci hodnotili nad prohlížením fotografií a v hodině výtvarné výchovy jsme se pokusili namalovat přírodu s odpady.

Kluci ze ZŠ Zruč nad Sázavou, pracoviště Uhlířské Janovice

Bez práce nejsou ani řízky

Bisport

Bez práce nejsou... řízky, napadla mě parafraze známého pořekadla při pohledu na hromadu kuřecího masa obaleného ve strouhance a čekajícího na „koupel“ v rozpáleném oleji. V podání Terezy Jarmarové z Bisportu Kácov to byl malý koncert: usmažit – přendat na plech – uložit do vyhřáté trouby, kde zlatavé kousky budou čekat na svou příležitost, tedy jazýčky hladových dobrovolníků. Ti si odměnu musí zasloužit, to znamená odpracovat, úklidem břehů řeky Sázavy mezi Střechovem a Českým Šternberkem.

Dar od Rabbitu Trhový Štěpánov

Na sobotní oběd pro dobrovolníky „padlo“ deset kilogramů kuřecího masa, což bylo nějakých 100 řízků. Postup je notoricky známý: naporcovat maso, obalit v mouce, vajíčku, strouhance a osmažit. „Měla jsem pomocnice, takže jsem byla spokojená,“ usmívala se Tereza. Ruku k dílu přiložily Zuzka

a Maruška ze zásobovacího týmu, takže jim práce šla rychle od ruky. V pátek dobrovolníkům Tereza podávala bramborové knedlíky plněné uzeným, se zelím a cibulkou. „Nebyla to žádná složitá jídla, musíme se přizpůsobit velikosti a vybavení naší kuchyně,“ poznamenala.

V sobotu byly na snídani párky – ty, stejně jako šunkový salám a kuřecí maso na řízky – vše dohromady za 8000 korun –, darovala společnosti Posázaví pro dobrovolníky firma Rabbit Trhový Štěpánov.

Do projektu Čistá řeka Sázava se i Tereza zapojila jako dobrovolník, tentokrát v roli kuchařky. „Naplno tady budu až přes léto v sezóně, kdy mám v kácovském Bisportu na starosti bistro. Nabízíme v něm pestrý sortiment od burgrů, steaků, palačinek, párků v rohlíku až po pizzu nebo kukuřici na grilu,“ popsala. A zvládnou také připravit rauty, firemní akce, vánoční večírky nebo svatbu.

Strávníků mívají i mnohem víc než v rámci Čisté řeky Sázavy, třeba v květnu a červnu během školních výletů chystají jídlo pro 150 až 200 dětí.

jt

Do akce se opět zapojil i spolek Život v Hradci

Již tradičně se do akce Čistá Sázava v průběhu dubna zapojil i spolek Život v Hradci.

Naši sousedé Březinovi tradičně připravili mapu úklidu. Již od covidu se všichni shodu-

jeme, že nejlepší je si vybrat úsek a tam realizovat úklid dle vlastních časových možností v rámci určeného víkendů. Obecní úřad Stříbrná Skalice nám přistavil kontejner na sebraný odpad podél Jevanského a Zvánovického potoka a podél hlavních dopravních komunikací v Hradci a Propasti.

Sběr odpadu byl i letos úspěšný. Převážně během soboty a pátku se do akce zapojilo 36 spoluobčanů, starších i mladších, kterým úklid v obci není lhostejný. Moc děkujeme Posázaví o.p.s. za podporu materiálem a krásnými tričky a za držení tradice – je vidět, že po našich aktivitách moc nepořádku kolem řek není. Naplnili jsme dvě třetiny kontejneru, mimo jiné jsme našli šest pneumatik a jednu postel v lese.

Evžen Zeman

Ruku k dílu opět přiložili i soutičtí rybáři

V sobotu 11. dubna se rybáři ze soutické organizace aktivně zapojili do ekologické akce Čistá řeka Sázava. Sraz účastníků proběhl na návsi v Souticích, odkud se celkem 56 členů vydalo uklízet přilehlé břehy svého revíru.

Po úvodním setkání obdržel každý účastník triko a pracovní rukavice. Následně bylo vytvořeno šest skupin, které si rozdělily jednotlivé úseky podél toku řeky. Díky společnému úsilí se podařilo sesbírat celkem 580 kg odpadu, a to od drobných nečistot až po objemné předměty, jako jsou pneumatiky či lednice. Nasbíraný odpad byl následně odvezen k likvidaci na skládku v Trhovém Štěpánově.

Celá akce proběhla úspěšně a v příjemné atmosféře. Po jejím skončení se účastníci sešli

na základně u rybníka Donátáku, kde bylo připraveno občerstvení v podobě nápojů, špekáčků a klobás. Poděkování patří všem,

kteří se na této akci podíleli a přispěli tak k ochraně přírody a čistotě okolí řeky Sázavy.
Libor Exner

Mladí hasiči nasbírali v okolí Štěpánovského potoka 260 kg odpadu

Úklid okolí jednoho z přítoků Sázavy, Štěpánovského potoka, si opět vzal na starost kroužek Sboru dobrovolných hasičů z Trhového Štěpánova.

Do akce se zapojilo 24 dětí se čtyřmi vedoucími a čtyřmi rodiči. Odpadem naplnili 16 velkých pytlů (pet lahve, igelity, plechovky, papír, plast, sklo a železo) o váze 260 kg, které odvezli do místního sběrného dvora firmy EKOSO.

„Je vidět, že odpadu ubývá! Nicméně pořád se najde dost lidí, kteří naše okolí znečišťují odpadky, které mohou vyhodit do popelnice či kontejnerů,“ zhodnotila letošní úklid Marcela Jeřábková z SDH Trhový Štěpánov. Účast dětí na podobných akcích je podle ní důležitá právě pro to, aby si uvědomily, jakým odpadem se příroda zanáší.

jt

Uklizeno hlásí i Jevanský potok

Uklidili jsme břehy kolem Jevanského rybníka a cestu od Jevan do Penčic. Břehy kolem rybníka nás velmi mile překvapily, všehovšudy jsme sesbírali čtyři pytle, převážně nedopalků cigaret, plechovky, plastové láhve a obaly od sušenek. Cesta podél Jevanského potoka byla u silnice úplně žalostná,

lidí z aut vyhodí opravdu všechno – oblečení, plastové části čehosi... Na tomto relativně krátkém úseku bylo sesbíráno osm pytlů!

Sešlo se nás 18, děti byly nadšené ze zápisníku, který dostaly a kam si hned začaly psát tajné zprávy. Letošní akce se povedla do nej-

menších detailů, večer jsme šli ještě zachraňovat žabičky.

Moc Vám děkuji za organizaci, těším se v příštím roce.

Hanka Burešová

BUSHMAN v akci: Jak jsme v chumelenici čistili okolí řeky Sázavy

BUSHMAN® Děšť, sníh, bláto... a desítky odhodlaných (především) bushmanek a bushmanů tělem i duší. V pátek 10. 4. jsme vyrazili do terénu a přiložili ruku k dílu v rámci akce Čistá řeka Sázava. Výsledek? Šest kilometrů uklizeného břehu, hromada pytlů plných odpadků a pár opravdu nečekaných „pokladů“.

Když se řekne úklid v terénu

V pátek 10. dubna jsme se v 8 hodin ráno navzdory venkovním podmínkám sešli a vyrazili směrem k Mokřanskému a Pyšelskému potočku. Počasí si pro nás připravilo docela drsný test – zimu, déšť, vítr a chvílemi dokonce i sněžení. Zkrátka žádná jarní idylka, ale poctivý terén, který prověří nejen odhodlání, ale i výbavu. A právě tam se ukázalo, že BUSHMAN kousky nejsou jen na parádu. Vynesli jsme je ven, do bláta, zimy i mokra – a obstály přesně tak, jak mají. Povinnou výbavou se tentokrát staly boty Cruizer, které si poradily s kluzkým a promočeným terénem, a ponožky s merino vlnou, díky kterým jsme i v nepříjemném počasí udrželi nohy v suchu a teple...

Šest kilometrů, čtyři hodiny a unikátní „sbírka“

Během následujících čtyř hodin jsme postupně prošli a uklidili zhruba šest kilometrů okolí potoků. Tempo bylo svižné, ale práce dost – pytle se plnily rychleji, než bychom si přáli. Každý krok v terénu byl připomínkou toho, kolik věcí do přírody zkrátka nepatří.

A že jsme narazili na ledacos. Kromě klasického odpadu jsme našli i věci, nad kterými zůstává rozum stát – třeba pečlivě zabalená „hovínka v pytlících“, několik párů bot, keramický záchod, koženou bundu, kýble, hrnce, trubky nebo kusy porcelánu. Takhle sbírka by možná obstála i v nějaké hodně bizarní galerii.

Má to smysl. I když je zima a sněží

Čistá řeka Sázava je každopádně akcí, která dává smysl od začátku do konce (ostatně letos se jednalo již o 21. ročník). Nejde jen o těch

šest kilometrů nebo o počet nasbíraných pytlů, ale hlavně o ten moment, kdy za sebou člověk vidí konkrétní výsledek – čistější kus přírody.

Podobné akce zároveň připomínají, že péče o přírodu není jednorázová záležitost. Přitom podstatné není „uklidit jednou za rok“, ale spíše každodenní přístup. Nenechávat po sobě nepořádek, všimnout si svého okolí a když je potřeba, tak se sehnout a něco zvednout.

Domů jsme odcházeli unavení, promrzlí, ale s dobrým pocitem. A i když to místy byla slušná výzva, přesně tyhle momenty stojí za to.

BUSHMAN

Všichni jste byli báječní! Děkujeme!

Někdo šel řeku uklidit sám, jiný se přidal k partě dobrovolníků. Pomáhaly celé rodiny, skupiny kamarádů, školky, školy, spolky... Některé jsme zmínili v předchozích článkách. A kdo ještě pomáhal? Třeba Základní škola Stříbrná Skalice, Základní škola EDWIN, Základní škola Čerčany, Sázavská komunita 55+, jmenovitě Aťka Tichá, Ivanka Danešová, Bohunka Boušková a spol., Jilovská unie kamarádů, Lesní školka UBUNTU, Mateřská škola Petrov, obec Krhanice, Základní škola Krhanice, Mateřská škola Krha-

nice, Sbor dobrovolných hasičů Hvězdonice nebo Sbor dobrovolných hasičů Pecerady, skupina SCHENKER spol. s r. o., Martin Matoušek a Jan Kříž s rodinami. Jindřich Bulan se spolkem Sanchin Dojo Benešov už tradičně uklidili Benešovský potok.

Uklízelo se i v Týnci nad Sázavou

„Uklidme náš Týnec“ vyzvalo obyvatele „Zdravé město Týnec nad Sázavou“. Výzvu vyslyšelo 930 dobrovolníků, kteří od 30. března do 26. dubna sesbírali z okolí řeky i ulic

1,519 tuny odpadků. Pomáhali skauti, malí rybáři, ZŠ Týnec nad Sázavou, ZŠ a MŠ Gaia, peceradští myslivci, MC Motýlek, TJ Týnec nad Sázavou, pracovníci městského úřadu, spolky Čakovice sobě a Aktivní Krhanice či osadní výbory, hasiči a myslivci ze Zbořeného Kostelce, Krusičan a Podělus...

A bylo vás určitě ještě mnohem víc, jenom jste nám o sobě třeba nedali vědět. Všichni jste byli báječní a zasloužíte si obdiv. Moc děkujeme!

Seznam partnerů

POVODÍ VLTAVY, státní podnik generální partner

odvoz odpadků na skládku
www.pvl.cz
facebook: povodivltavy

Adamová Kateřina

pečení buchet

Bisport s.r.o.

zapůjčení lodí

Bisport Kácov s.r.o.

organizační pomoc, zapůjčení lodí,
doprovodné vozidlo, stravování

Boušková Bohunka

občerstvení

Bushman s.r.o.

poskytnutí triček za zvýhodněnou cenu

Café Kandík

poskytnutí zákusků

Čerčanská Koupadla, Čerčany

poskytnutí zázemí

Čerych Lukáš

vodácký doprovod 2. úseku

Danešová Ivana

zásobovací tým 3. úseku, občerstvení

Danešová Martina

pečení buchet

Danko Martin

poskytnutí zázemí v tábořišti U Hrocha

Dvořák Radomír

zásobovací tým 3. úseku

EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o.

uložení odpadků na skládku

Fořt Vladimír

vodácký doprovod 3. úseku

Fuksa Pavel

doprovodné vozidlo, grafika projektu

Gregorová Marie

občerstvení

Greyerová Anna

občerstvení

Gut Libor

vedoucí 4. úseku

Gutová Anna

pečení buchet

Havlík Josef, Pyzou fun park

poskytnutí oběda

Havlíková Helena

občerstvení

Hotel Ledečko, Petr Hozman

poskytnutí ubytování a jídla za zvýhodněnou cenu

Hovězí z farmy od Palečků

poskytnutí hovězího masa na guláš a vejce

Höhnová Martina

zásobovací tým 4. úseku

Höhnová Jana

pečení buchet

Hospohoda pod Skálou – Libor Bohuslávka

poskytnutí jídla a zázemí na oběd

Hruška Zbyněk

zásobovací tým 2. úseku

Hrušková Kateřina

pečení buchet

Hrušková Martina

vodácký doprovod 2. úseku

Chalupa na Sázavě – manželé Jirkovi

občerstvení

Jedlička Aleš

vodácký doprovod 4. úseku

Jirovská Líba

občerstvení

Jiruš Antonín – řeznictví a uzenářství Bečváry poskytnutí jídla a zázemí na oběd

JOKOTA, Štěpán Koutek

zapůjčení lodí a doprovodného vozidla, řídič
doprovodného vozidla

Kemp Pod Vrbou, Sázava

poskytnutí zázemí

Kinská Karol

občerstvení

Klub Lávka, Chocerady

poskytnutí louky na oběd

Korecký Viktor

vodácký doprovod 3. úseku

Kořínková Alena

pečení buchet

Králová Míla

občerstvení

Kudrna Vladimír

poskytnutí louky na uskladnění lodí

Kyselovic hospodářství, Věrka a Standa Kyselovi
vejce

Laštovková Jana

občerstvení

Lojďová Šárka

občerstvení

Lunga Petr a Soňa Křenová

vedoucí 1. úseku

Matoušková Marie

zásobovací tým 1. úseku

Matoušková Monika

pečení buchet

Matoušková Zuzana

zásobovací tým 1. úseku, pečení buchet

Málková Dita

vodácký doprovod 1. úseku

Melounová Barbora

vedoucí 3. úseku

Město Týnec nad Sázavou

poskytnutí zázemí a ubytování v Hotelu

Týnec a v sokolovně Zbořený Kostelec

Moravec Martin

vedoucí 5. úseku

Moravec Pavel

zásobovací tým 4. úseku

Motorest U Rybiček

poskytnutí oběda za zvýhodněnou cenu

Neprašová Jitka

občerstvení

Nešporová Eva

pečení buchet

Němec Miroslav

materiální zajištění, poskytnutí zázemí a oběda

Obec Všechlapy

zapůjčení pivních setů

Outratová Marie

občerstvení

Patočková Marie

občerstvení

Pension Čtyřlístek, Hana a Jan Filipovi

Šternberské koláče

Petrusová Jana

pečení buchet

Pošmurná Hermína

pečení buchet

Pošmurný Václav, Zemanová Bohunka

zásobovací tým 5. úseku

Pracovní a ručního oděvy a obuv ALENA
ochranné rukavice za zvýhodněné ceny

Přístav Bílá podkova Hostivice, z.s.

zapůjčení pramic na 5. úsek včetně logistiky
a posádky

RABBIT Trhový Štěpánov a.s.

poskytnutí masa a uzenin pro dobrovolníky
1. úseku

Restaurace Na Marjance, Stříbrná Skalice

poskytnutí stravování za zvýhodněné ceny,
zázemí a noclehu

**Restaurace Na Radnici, Divišov – Richard
Čančík**

poskytnutí oběda za zvýhodněné ceny

Restaurace Sázavská Kozlovna, Rostislav

Rezek, Sázava

poskytnutí stravování za zvýhodněné ceny

Restaurace U Kovářů, Jiří Mašata, Benešov

poskytnutí oběda

Sázava-tour, Martin Sopr

zapůjčení lodí a doprovodného vozidla, řídič
doprovodného vozidla

SK Chocerady – fotbalový klub

poskytnutí zázemí a noclehu

Stará hospoda Nespeky

poskytnutí oběda za zvýhodněnou cenu,

poskytnutí zázemí

Studeníková Květa

pečení buchet

Šimová Hana

občerstvení

Škvor Jakub

zásobovací tým 2. úseku

Škvorová Marie

zásobovací tým 2. úseku, pečení buchet

Šolarová Iva

pečení buchet

Šormová Eva

občerstvení

Tichá Aťka

pečení buchet

Tůmová Jaroslava

PR projektu, pečení buchet

Tůmová Marie

občerstvení

Tvrdíková Iva

pečení buchet

Tvrdíková Věra

pečení buchet

Van Gillern s.r.o.

pytle na odpad

Velková Věra

pečení buchet

Vrtišková Alena

hygienický spotřební materiál

WeDo Services s.r.o.

poskytnutí stravování za zvýhodněnou cenu

Zálabská Anna

občerstvení

Zimová Jaroslava

pečení buchet

Zelený Štěpán

vedoucí a vodácký doprovod 2. úseku

ZRNO ZRNKO s.r.o. – řemeslná pekárna

poskytnutí pečiva pro 2. úsek

Žarková Ladka

pečení buchet

Spolupracující média

Benešovský deník – Lenka Morávková

Český rozhlas – Věra Hájková

Česká televize

Finanční partneři projektu

ČEPS, a.s.	100 000 Kč	Sázava	29 328 Kč	Přestavky u Čerčan	5 000 Kč
AV MEDIA SYSTEMS, a.s.	50 000 Kč	Chocerady	21 000 Kč	Nespeky	5 000 Kč
Česká spořitelna a.s.	25 000 Kč	Hradištko	13 552 Kč	Jílové u Prahy	5 000 Kč
Martin Matoušek	5 000 Kč	Kamenný Přívoz	11 500 Kč	Petrov	5 000 Kč
Vodohospodářská společnost Benešov a.s.	5 000 Kč	Lštění	11 000 Kč	Drahňovice	5 000 Kč
Kasičky	3 420 Kč	Divišov	10 000 Kč	Samopše	5 000 Kč
Stanislav Kysela	3 000 Kč	Lešany	8 985 Kč	Krhanice	4 500 Kč
Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Soutice	2 000 Kč	Rataje nad Sázavou	8 868 Kč	Stříbrná Skalice	4 368 Kč
MUDr. Karel Pěkný	1 500 Kč	Soběšín	7 000 Kč	Vlkančice	4 000 Kč
Eckart Pelz	1 195,35 Kč	Čtyřkoly	6 000 Kč	Zbizuby	3 800 Kč
Marek Javůrek	300 Kč	Týnec nad Sázavou	6 000 Kč	Tichonice	3 000 Kč
		Kácov	6 000 Kč	Krňany	2 000 Kč
		Hvězdonice	6 000 Kč	Úžice	2 000 Kč
		Čerčany	5 049 Kč		
		Ledečko	5 000 Kč		
		Kaliště	5 000 Kč		

ČISTÁ ŘEKA SÁZAVA 2027

22. ročník se uskuteční 9. až 11. dubna

Podrobnější informace naleznete na www.cistarekasazava.cz

Číslo sbírkového účtu: 1249-326666339/0800

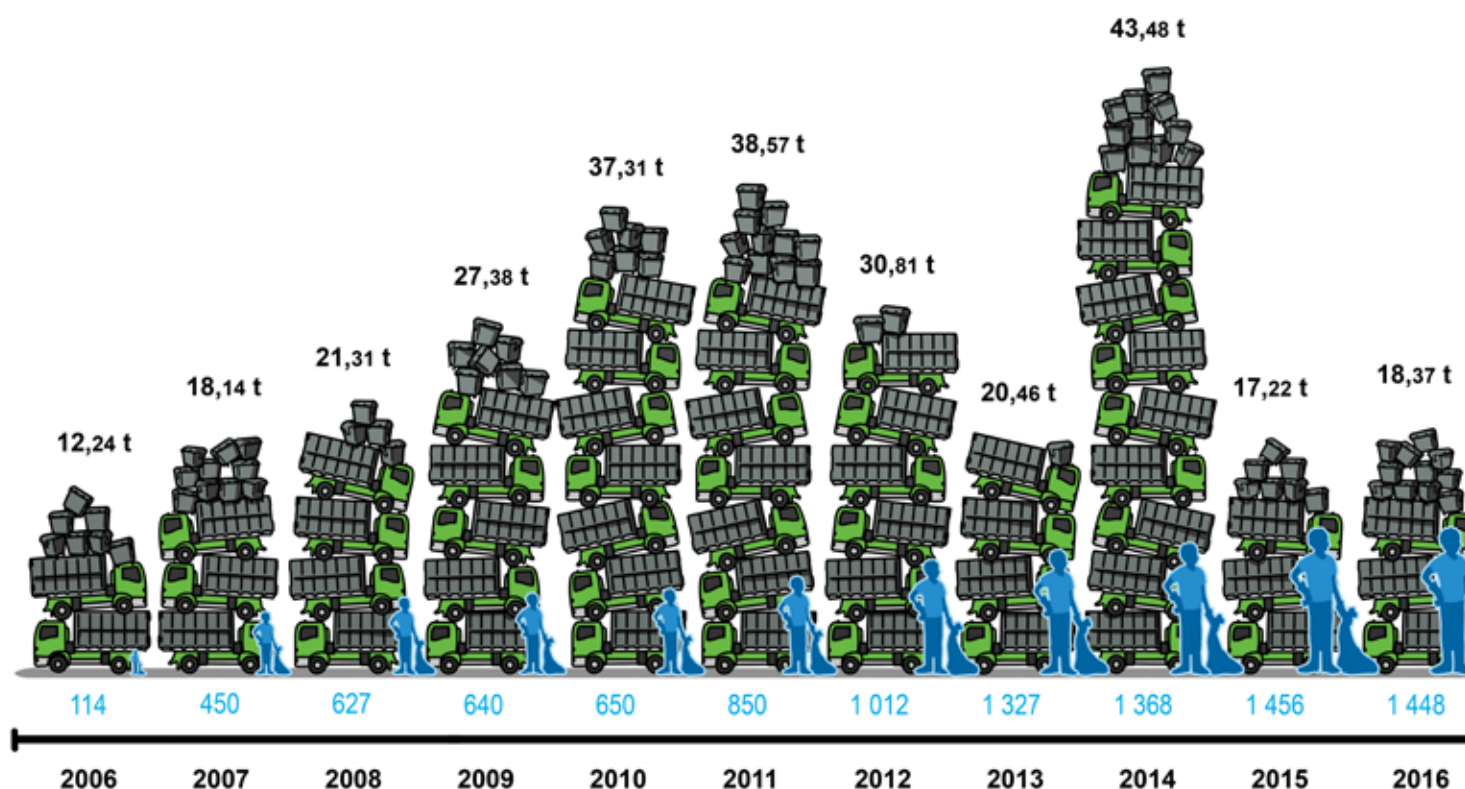
Projekt je dobrovolnický a je čistě nekomerční aktivitou, která je financovaná z dotací obcí, z příspěvků sponzorů a dalších dárců.

Zapojilo se 26 984 dobrovolníků

Dohromady sesbírali 490,98 tuny odpadu!

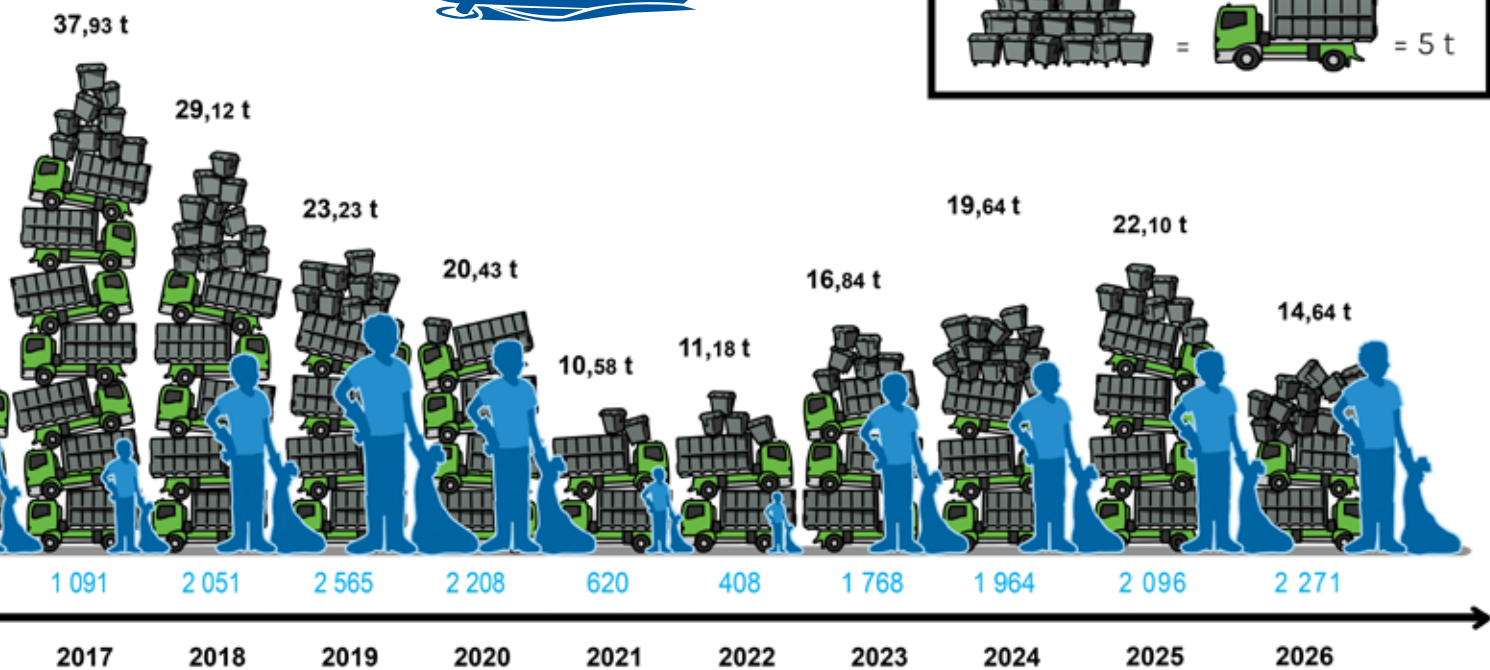

Legenda ke grafu:

40 pytlů = 3 kontejnery = 1 t

15 kontejnerů = 1 nákladák = 5 t

Energetické poradenství v Posázaví

Najít způsob, jak snížit náklady na energie, zlepšit komfort bydlení nebo získat dotaci na renovaci domu zájemcům pomůže benešovská Energetická poradna. Nabízí bezplatné energetické poradenství, pomoc s dotacemi z programu Nová zelená úsporám, návrhy opatření pro úsporu energie a snížení provozních nákladů apod. Využití jejich služeb mohou majitelé rodinných

domů i domácnosti plánující rekonstrukci nebo řešící vysoké účty za energie. Tým tvoří odborníci s dlouholetou praxí v energetice a stavebnictví. Nabízejí nezávislý pohled bez komerčních zájmů, pomoc s administrativou i rychlé a srozumitelné vysvětlení možností úspor pro daný dům. Poradí s řešením při zateplení fasády, střechy, stropů, podlah nebo výměně oken a dveří, výstav-

bou rodinných a bytových domů s velmi nízkou energetickou náročností, solárních termických a fotovoltaických systémů, s výměnou neekologických zdrojů tepla za tepelná čerpadla či zdroje na biomasu, akumulčních nádrží na zachytávání dešťové vody apod.

Kancelář týmu je v piaristické koleji na Masarykově náměstí v Benešově. Každou středu od 13.00 do 17.00 poskytuje konzultace pro veřejnost bez objednání. Podle potřeby si ale klienti mohou domluvit individuální schůzku.

jt

nová

zelená

úsporám

Bezplatné poradenství Vyřízení dotace na zateplení RD, fotovoltaiku a výměny kotlů

Eva Vnoučková

– energetický koordinátor Posázaví
tel.: 731 516 277
e-mail: vnouckova.enkomas@gmail.com

Bezplatné konzultace úsporných opatření Průkazy energetické náročnosti budov Dokumentace pro dotace NZÚ

Ing. Eva Zuberová

– energetický specialista MPO
tel.: 606 246 716
e-mail: poradce.zuberova@seznam.cz

MAP V se zaměřuje na podporu škol a spolupráci měst a obcí

Na podporu škol a spolupráci měst a obcí a zřizovatelů škol se zaměřuje pátá etapa Místního akčního plánu vzdělávání (MAP) v SO ORP Benešov. „Máme za sebou 21 individuálních schůzek se starosty měst a obcí, které zřizují školy. Ptali jsme se jich nejen na to, jak funguje spolupráce se školou, ale bavili jsme se i o financích – včetně toho, jak na ně dopadly změny financování škol od státu. Zajímáme se také o možnost bližší spolupráce, až integrace škol v regionu,“ řekla koordinátorka MAP Jana Čechová. V současné době realizační tým projektu pokračuje v setkávání se starosty obcí, které sice školy nezřizují, ale pro děti potřebují zajistit místa v mateřských a základních školách ve spádových obcích.

Podle Jany Čechové se ukazuje, že změny připravené ministerstvem školství, zejména financování nepedagogických pracovníků

a ostatních neinvestičních výdajů, hodně zatíží mnohé obecní rozpočty. Řada zejména menších obcí bude zřejmě dříve či později řešit poměrně naléhavou otázku, jak dál, a to i v návaznosti na sociodemografické ukazatele. „Rodí se méně dětí a zdá se, že počet žáků, kteří budou nastupovat do mateřských a základních škol, se bude snižovat,“ dodala Jana Čechová. Výjimkou jsou podle ní lokality blíže k Praze, kde vznikají nová rozvojová území a hodně se stává, dál od Prahy je ale situace horší. „Budeme zpracovávat výstupy a strategii a věříme, že to usnadní rozhodování, jak do budoucna ke školské otázce a spolupráci na Benešovsku přistoupit,“ dodala.

Přechody mezi školami

MAP V se zabývá také spoluprací se školami, pedagogy, dětmi a rodiči. „V současné etapě se věnujeme přechodu mezi mateřskými a zá-

kladními školami a přechodu mezi 1. a 2. stupněm základní školy. „Jezdíme i do škol, kde organizujeme společná setkání pedagogů mateřských a základních škol, mezi kterými děti přecházejí. Hledáme cestu, jak naučit učitele spolu víc diskutovat a navazovat bližší spolupráci ve prospěch dětí. Měli jsme už hezká setkání v Benešově, Netvořicích nebo Krhanicích,“ dodala Jana Čechová. Připomněla také výjezdní setkání v Zahradách Myslín. Dvě půldenní intenzivní vzdělávací akce zaměřené na přechody mezi školami a ve školách byly podle ní velice živé a účastníci si je pochvalovali.

MAP V odstartoval v lednu 2026 a potrvá do dubna 2028. Zapojeno je do něj 56 mateřských, základních a základních uměleckých škol z regionu zřizovaných městy, obcemi a soukromými subjekty.

jt

Místní akční plán V v SO ORP Benešov CZ.02.02.XX/00/25_041/0016115

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Poznejte Posázaví s novou karetní hrou „dvojice“

Malým i velkým hráčům je určena karetní hra Poznááme Posázaví – dvojice (dobble), kterou vydala Posázaví o.p.s. Jejím cílem je co nejrychleji najít dvojice karet s jedním společným symbolem typickým pro region kolem řeky Sázavy. Mezi tyto symboly patří například žluté kánoe, parní lokomotiva, rozhledna Špulka, motocykl JAWA, netopýr, poustevník, divadelní maska, rytířská zbroj a další. Karty vyšly v nákladu 2 000 kusů.

„Karty doplňují deskovou hru Poznááme Posázaví, která je na trhu od loňského roku. Tato hra zve k návštěvě nejnámějších turistických cílů v regionu – hradů, zámků, muzeí nebo technických a kulturních památek a její

součástí je i zábavný vědomostní kvíz. Vydali jsme k ní i omalovánky,“ řekla ředitelka Posázaví o.p.s. Bohunka Zemanová. V designu deskové hry také vydal Týnec nad Sázavou kvarteto a Černého Petra, město Sázava pak jednoduchou deskovku Člověče, projdi se!

Nová hra obsahuje 57 karet, na každé z nich je 8 různých symbolů stejného tvaru a barvy, mohou se ale lišit velikostí. Každé dvě karty mají společný vždy jen jeden symbol – hráči mají za úkol ho co nejrychleji najít a pojmenovat.

Další informace jsou na hra.posazavi.com. jt

Zástupci informačních center se sešli v ondřejovské hvězdárně

Druhé letošní setkání pracovníků posázavských turistických informačních center (TIC) se konalo v ondřejovské hvězdárně, kterou provozuje Astronomický ústav Akademie věd v.v.i. (veřejná výzkumná instituce). Na programu byly novinky v databázi Apollo, především v sekci regionálních produktů, a naplňování podmínek certifikace TIC.

Václav Pošmurný informoval mimo jiné o tom, že se do jednotného vizuálu sjednotí stávající design Facebooku a Instagramu Posázaví, že Posázaví o.p.s. převezme fcb skupinu Kam v Posázaví, kde se budou sdílet pozvánky na akce v regionu. Ten se bude prezentovat například na Festivalu parních lokomotiv v Benešově, Tankovém dni v Lešanech nebo Noir film festivalu na hradě Český Šternberk.

Příležitost představit chystané události dostali i zástupci informačních center. Pozvali mimo jiné na koncerty, slavnosti a sportovní akce. Zmínila se chystaná stavba další části cyklostezky v Sázavě, rekonstrukce zahrady v Sázavském klášteře nebo otevření nové certifikované lezecké stěny na skále u mostu v Davli.

Tiskový mluvčí Astronomického ústavu Pavel Suchan seznámil s historií hvězdárny, kterou založil Josef Jan Frič v roce 1898, její nejstarší budova je z roku 1905 v secesním stylu, navrhl ji architekt Josef Fanta, centrální a západní kopule vznikly v letech 1908–1914. Frič v roce 1928 daroval hvězdárnu Československému státu k 20. výročí jeho samostatnosti. Park hvězdárny je volně přístupný 24 hodin. Zdejší muzeum je otevřeno od 1. května do 30. září každou sobotu, neděli a státní svátek, ročně pořádají kolem 30 akcí pro veřejnost, všechny jsou zdarma. Umožňují také pozorování nebeských úkazů – zatmění Slunce s pozorováním perseidů bude 12. srpna, zatmění Měsíce 28. srpna.

Účastníci setkání se pak vydali na komentovanou prohlídku hvězdárny. jt

Posázaví se prezentovalo na veletrhu Holiday world & Region world

Turistické zážitky, produkty cestovních kanceláří a agentur, setkání se zajímavými osobnostmi i české kulinářské speciality nabídl letošní 34. ročník mezinárodního veletrhu cestovního ruchu a regionální turistiky Holiday world & Region world, který se uskutečnil v březnu na výstavišti PVA Expo Praha. Do světa regionálních produktů a řemesel návštěvníky zavedla i expozice Střeďočeské centrály cestovního ruchu (SCCR), jejíž součástí byl také stánek Posázaví.

Hlavním tématem střeďočeské expozice letos byly produkty od regionálních výrobců. Zájemci mohli ochutnat regionální pivo a víno, seznámit se s místní gastronomií. SCCR chtěla prostřednictvím těchto zážitků ukázat, že region není jen cílem výletů, ale i místem s pestrými nabídkami poctivých regionálních výrobků a živých tradic.

Stánek SCCR nabídl také tipy na výlety, nové mapy a brožury a doporučení na místa, kam se ve středních Čechách vydat – ať už za gas-

tronomií, poznáním, aktivním odpočinkem nebo relaxem. Posázaví představilo své tradiční turistické cíle – hrady a zámky, obce a města, muzea, památníky či sportovní a odpočinkové areály, a to prostřednictvím

tištěného průvodce Poznááme Posázaví. Prostřednictvím omalovánek nebo pracovního sešitu se návštěvníci mohli seznámit také s posázavskými parky a zahradami. jt

Škola Archa slaví 30 let

V tomto roce slaví petroupimská základní a mateřská škola Archa třicetileté výročí od založení. Ve čtvrtek 21. května jsme si na velké oslavě společně připomněli, kde se naše škola vlastně vzala, čím vším během let proplovala, co v ní děti i dospělí zažili a jak se v ní máme dnes. S vděčností i radostí jsme spolu s četnými hosty prožili celé odpoledne a rádi se o naše zážitky a střípky z historie Archy podělíme i zde s vámi.

Návštěvníky oslav přivítali u školy průvodci z řad dětí, provedli je budovou školy, třídami i naší zahradou. Všechna místa, včetně kulturního domu propůjčeného obcí, se v tento den proměnila v galerii prací dětí z různých období. Shrnující informace o Arše, o tom, kde se učíme, jak se učíme, o projektech, ročních tématech, školních slavnostech, historii školního mikrobusu, o unikátní zahradě a o mnohém dalším jsme se dozvěděli z připravených plakátů. Ty pro tuto výstavu vytvořily děti ve skupinkách složených napříč ročníky, od letošních předškoláků po devátáky. Prohlíželi jsme si také ještě čerstvým tiskem vonící knihu vzpomínek a zážitků dětí i dospělých, absolventů školy i bývalých zaměstnanců. Informace od pamětníků získávaly děti a knihu také samy sestavily. Rodiče natočili rozhovory s absolventy Archy, na které jsme se mohli podívat u vstupu do sálu „kulturáku“, kde se odehrála hlavní část oslav.

Na začátku samotné oslavy jsme si popřáli společnou narozeninovou písničkou a pa-

ráním dortem. A mnozí jistě už tuší, že ho pekly děti. Slavností nás provedla Vladka Skopcová, která od letošního roku stojí pevně za kormidlem Archy. Děti z mateřské školky a prvních dvou školních ročníků vystoupily na pódium a hned na úvod rozjely doslova epickou vypalovačku, shrnující zásadní momenty historie Archy. Kdo nestíhal vyčíst informace z plakátů, měl teď vtipně podané dětmi z pódia „co že se to v Arše děje“ a že je toho dost, i když třeba prší a leje. Třetí až pátý ročník i s vlastním hudebním doprovodem zazpíval svůj neméně vtipný text o tom, jaké „to pěkné zařízení“ je pro ně „ta naše školička“. Druhý stupeň s krásnou interpretací myšlenky, že „časy se mění“ uzavřel příjemné slavností dojmání. Ještě nás ale překvapila a písničkou potěšila bývalá žačka a dnes naše školní psycholožka Eliška Pátková s rodinným bandem. Pozdravili nás také starosta obce Petroupim Jiří Černý a za zřizovatele biskup David Tonzar a farář David Hron.

Kdo chtěl získat větší vhled do historie Archy, měl příležitost přijít také na besedu. Dvě studentky z osmé a deváté třídy se ptaly na zásadní okamžiky a hlubší prožitky z Archy našich vzácných hostů – zakladatelky Archy Kristiny Hořákové a bývalých ředitelky Jany Havlové a Jitky Hřebecké. Na zahradě byl celé odpoledne i večer prostor pro povídání, spousta různého občerstvení nebo oheň. Děti i dospělí dostali v sále také dárek v podobě skvělého představení Tučňáci na Arše od divadelníka Jana Horáka.

A co jsme to vlastně slavili?

Vydáme-li se až k úplným počátkům Archy v roce 1996, zjistíme, že za vznikem stojí společné úsilí členky soběhrdského evangelického sboru Míši Tkadlečkové a tehdy zrovna vystudované, začínající učitelky Kristiny Hořákové. Jejich myšlenku založit křesťansky orientovanou školku podpořil jednak soběhrdský sbor, ale také sousední obec Petroupim, jež nabídla k pronájmu část nevyu-

žívané budovy obecní školy. Postupem času se mateřská školka rozšířila i o první ročníky školy základní. Hlavním poselstvím školy i školky, jak říká právě Kristina Hořáková, její první ředitelka, bylo vědomí, že „jsme na jedné lodi, patříme k sobě, každý jsme jedinečný a každého přijímáme takového, jaký je.“ (Soběhrdský bratr, 2/2025)

Se vznikem prvního stupně se přirozeně rozrůstal počet dětí i pedagogický tým, řízení školy převzala Jana Havlová. Svými zkušenostmi a úsilím dále prohlubovala směřování Archy, podpořila ho také inovativními způsoby výuky, inspirovanými jak doma, tak v zahraničí. Ty jsou ostatně silnou stránkou naší školy i dnes, ať už se jedná o inspirace projektem Svobodné Komenského školy z německého Darmstadtu, jenského plánu, přístupu M. Montessori, zapojením se do programu Učitel Naživo nebo třeba učením se venku na školní zahradě vytvořené v rámci projektu Zahradra hrou.

Pro další směřování Archy po někdy neklidných vodách českého školství je významným milníkem příchod Jitky Hřebecké. Ta Archu dále rozvíjela, pedagogicky posilovala a dodávala jí mnoho dalších inspirací a nápadů, z nichž některé jsou už uvedeny výše.

Myslíme si, že s pokorou můžeme tvrdit, že Archa byla, a i nadále zůstává všem dětem bezpečným a obohacujícím místem, zdrojem poznávání sebe sama, druhých i světa kolem. To ostatně platí i pro její pedagogický sbor, který od tohoto školního roku vede a s novou energií i nápady kormidluje Vladka Skopcová.

Pro zajímavost uvádíme, jak se v čase vyvíjela Archa co do počtu dětí. Při vzniku úplně prvního ročníku měla jednoho prvňáčka, v roce 2014 měla škola už 24 žáků v mateřské škole a 35 žáků ve škole základní, dnes je ve školce 22 dětí a ve škole rovných 70. Nadále ale zůstává malou školou s osobitým charakterem, kde individuální přístup ke každému dítěti je jejím základním principem. Archa je propojené prostředí, kde věk dítěte, jeho sociální zázemí, individuální dispozice nebo duchovní směřování té které rodiny není určující pro společné směřování k vzájemnému porozumění a respektu. To je určitě dostatečný důvod k velké oslavě.

Tomáš Kočnar

Společenství obcí Benešovsko řeší školství, sociální práci i strategii mikroregionu

Společenství obcí Benešovsko, s.o. udělalo v první polovině roku 2026 zásadní krok k posílení meziobecní spolupráce. Na ustavujícím zasedání 5. února 2026 bylo oficiálně zformováno společenství obcí Benešovsko, s.o., které pod jednu hlavičku sdružilo 20 měst a obcí s celkovým počtem více než 25 000 obyvatel. Cílem není jen formální spojenectví, ale vybudování moderní a akceschopné organizace, která bude pro své členy zajišťovat expertní služby a rozvíjet společné projekty.

Odborný chod organizace zajišťuje profesionální aparát. Vedle manažerky Kateřiny Adamové byl od dubna 2026 tým posílen

o projektovou manažerku Kláru Škvorovou, která se specializuje na koordinaci projektu terénní sociální práce. Strategickým rozhodnutím bylo zřízení kanceláře přímo v Benešově, v přízemí historické budovy piaristické koleje na Masarykově náměstí. Toto místo slouží nejen jako zázemí pro zaměstnance, ale i pro jednání orgánů společenství. Rozjezd aktivit podpořilo i Ministerstvo vnitra ČR, od kterého společenství získalo dotaci ve výši 495 506 Kč určenou na podporu činnosti v roce 2026. Tato finanční injekce spolu se vstupními příspěvky obcí umožňuje start strategických činností společenství obcí.

Společenství se prezentuje novou vizuální identitou a logem z dílny MgA. Karolíny Vilímovské. Klíčovým nástrojem pro informování veřejnosti i starostů jsou nově spuštěné webové stránky www.benesovsko-so.cz. Stránky obsahují nejen úřední desku a ak-

tuality, ale i zabezpečenou členskou sekci, která slouží jako digitální archiv veškeré dokumentace k jednání orgánů.

Mezi priority činnosti společenství, které si starostové sami definovali v prvotním dota-zování, patří:

- **Koordinace školství:** V rámci projektu Místní akční plán vzdělávání (MAP) se řeší sdílení kapacit škol, koordinace školských obvodů a společné zajištění odborníků.
- **Terénní sociální práce:** K 1. červenci 2026 dojde k zásadnímu kroku – společenství pod svou přímou správou přebírá od organizace Promedicus projekt Terénní sociální práce.
- **Strategie rozvoje:** Probíhají práce na analytické části strategie, která se zaměří na společný postup v odpadovém hospodářství, energetice či bezpečnosti.

Kateřina Adamová

Setkávání, která spojují generace: Senevida Pyšely a MŠ Nespeky Kolečko

Dlouhodobá spolupráce mezi Senevidou Pyšely a Mateřskou školou Nespeky „Kolečko“, zapojených do programu „Přečti“ organizace Mezi námi, o.p.s., je krásným příkladem toho, jak mohou mezigenerační setkání obohacovat všechny zúčastněné.

Organizace Mezi námi, o.p.s. se dlouhodobě zaměřuje na propojování generací a podporu mezigeneračních vztahů v české společnosti. Od svého vzniku v roce 2013 rozvíjí projekty, které propojují děti, seniory i dospělé prostřednictvím společných aktivit, setkávání a vzdělávání. Cílem organizace je posilovat vzájemné porozumění, předávat zkušenosti napříč generacemi a přispívat k soudržnější komunitě.

Klienti ze Senevidy se již řadu let pravidelně setkávají s dětmi ze školky, kam přijíždějí společně strávit celé dopoledne plné radosti, sdílení a inspirace. Každé setkání má své téma a pestrý program. Děti i senioři se zapojují do sportovních aktivit, výtvarného tvoření i společného zpívání. Nechybí ani to nejceněnější – přirozené rozhovory mezi dětmi a seniory, sdílení příběhů, úsměvů a milých gest. Právě tyto chvíle vytvářejí je-

dinečnou atmosféru porozumění a blízkosti.

Výjimečné bylo také setkání 27. března. Ke Dni divadel si paní učitelky ze školky připravily divadelní představení inspirované jarem a tradičními pohádkami, jako je například Perníková chaloupka. Představení hravou formou propojilo témata probouzející se přírody, velikonočních zvyků i období čarodějnic a přineslo dětem i seniorům mnoho radosti a smíchu.

Velké poděkování patří paní ředitelce mateřské školy Mgr. Monice Pískové, MBA, celému kolektivu mateřské školy, stejně jako personálu Senevidy pod vedením aktivizační pracovníce Marty Lovětínské, DiS. Díky jejich nasazení a otevřenosti mohou tato smysluplná setkávání dlouhodobě vznikat a rozvíjet se.

Jana Ketnerová, Mezi námi, o.p.s.

Knihobudka rozzářila neveklovské náměstí

Sára Matoušková, žákyně 4. B Obchodní akademie Neveklov, v rámci své maturitní práce nejen navrhla knihobudku, ale zajistila i její výrobu a instalaci na neveklovské náměstí.

Ale pojďme pěkně od počátku. „Téma knihobudky mě zaujalo hned, jak jsem uviděla maturitní témata,“ říká Sára a dodává, že si je zvolila právě proto, že nešlo pouze o práci teoretickou, ale o práci, která přináší prospěch dalším lidem. V rámci své maturitní práce tedy Sára vybrala design a oslovila truhlářskou firmu s požadavkem finanční kalkulace. Odborný výrobce byl zvolen proto, aby knihobudka splňovala požadavky na kvalitu, bezpečnost, funkčnost, ale i udržitelnost. V tu chvíli však vznikl problém s jejím financováním, neboť dané náklady byly

přeci jen pro studentku střední školy nepřiměřené. Pomocnou ruku podal Městský úřad Neveklov, mimochodem i zřizovatel obchodní akademie, který knihobudku zařadil do Programu podpory spolků, neziskových organizací a fyzických osob. Sára však musela vyplnit žádost, dodat rozpočet, harmonogram, návrh na místo instalace a popis celého projektu.

Pak následovalo období čekání – získáme dotaci? V té době již truhlářská firma připravovala vše potřebné, Sára svou maturitní práci ladila po formální stránce a připravovala ji k odevzdání. Jarní počasí spolu s rozhodnutím o finanční podpoře přineslo možnost instalace. Tady vypomohl i Šarín tatínek se svými zkušenostmi a dovednostmi.

Neveklov se tak od 18. dubna pyšní místem, které propojuje nejen lidi, ale dává nový život knihám, které by možná jinak upadly v zapomnění. Místem, které dodává radost, možná vyvolává zvědavost, ale určitě je skvělým příkladem, že i žákyně střední školy může obohatit společenský život.

A já vím, že mezi mladými lidmi jsou stále takoví, kteří nemyslí jen sami na sebe. Je skvělé, že dokáží zvednout nabídku, že se nebojí vejít do světa, který neznají. Sára svou práci prokázala komplexností myšlení a vzdělání. Bude mi ctí, pokud i příští školní rok přinese spolupráci a radost z vykonané práce, a ne pouze školní biflování.

Miroslava Hulanová, vedoucí maturitní práce

Nová cyklostezka zve k výletům mezi Benešovem a Bedřčí

Benešovsko má nové bezpečné propojení pro cyklisty i pěší. Od května letošního roku spojuje Benešov s osadou Bedřč nová cyklostezka – 2,4 kilometru pohodlné trasy mimo frekventovanou silnici II/110, která dosud byla jedinou možností, jak se mezi oběma místy dostat pěšky nebo na kole.

Stežka je přirozeným odrazovým můstkem do širšího okolí Benešovska. Z Bedřče se dá pokračovat třeba na Mrač a Čerčany, nebo se vydat dalším směrem na Soběhrdy či Okrou-

hlici. Trasy se dají volně kombinovat podle nálady, kondice i času – výlet zvládnou stejně dobře rodiny s dětmi jako zkušenější cyklisté hledající delší okruh.

Město nabízí dobré zázemí pro cyklisty a zároveň spoustu důvodů k zastavení – od zámku Konopiště přes volnočasový areál na Sladovce, krytý i venkovní bazén, místní muzeum či projížďku ekovláčkem. Kdo zavítá do Benešova v pravý čas, může si výlet zpestřit i některou z kulturních akcí pořádaných Kulturním a informačním centrem Benešov, jako je třeba oblíbený letní festival Benešov City Live.

„Benešovsko má velký potenciál pro pohodovou turistiku. Právě podobné projekty pomáhají ukazovat, že cyklistika nemusí být jen sportovním výkonem, ale i příjemným způsobem, jak objevovat okolí, zastavit se, rozhlédnout a užít si krajinu kolem města,“ říká místostarosta Jakub Hostek. „A vlastní kolo přitom není podmínkou – přímo ve městě jsou k dispozici sdílená kola nextbike,“ dodává.

Nová stežka vznikla s výraznou finanční podporou z evropských fondů: město Benešov získalo z Integrovaného regionálního operačního programu dotaci 8,55 milionu korun, což pokrylo 85 % způsobilých výdajů. Dalším 1,5 milionem korun přispěl Středočeský kraj. Celková cena stavby dosáhla 12,8 milionu korun, přičemž vlastní náklady města činily přibližně 2,8 milionu korun.

„Cyklostežka mezi Benešovem a Bedřčí je důležitým krokem k tomu, aby se lidé mohli po městě a jeho okolí pohybovat bezpečněji, pohodlněji a častěji také bez auta. Není to jen stavba pro cyklisty, ale také pro pěší, rodiny s dětmi a všechny, kteří chtějí trávit čas venku,“ dodává místostarosta Benešova Roman Tichovský.

Nová cyklostežka je pozvánkou projet se či projít krajinou Posázaví v klidnějším tempu – a zastavit se tam, kde je vám dobře.

Markéta Pazderová

Na Sázavu s Bisportem: výlety na vodu, příměstské tábory i pohodové chvíle

Sázava patří k řekám, které mají své kouzlo v každém ročním období. Nejvíce ale ožívá v létě, kdy se její břehy plní vodáky, rodinami s dětmi, partami kamarádů i turisty, kteří chtějí alespoň na chvíli zpomalit a užít si přírodu z jiné perspektivy. Jedním z míst, kde si řeku můžete vychutnat naplno, je úsek nad Týncem nad Sázavou – krásná část Posázaví, která nabízí pohodové chvíle na vodě, příjemné zastávky i dobrou dostupnost.

Právě tady působí půjčovna lodí Bisport, značka, která je se Sázavou spojená už více než 30 let. Pomáhá vodákům s plánováním jednodenních i vícedenních výletů, půjčuje lodě, rafty a potřebné vodácké vybavení a zajišťuje zázemí pro jednotlivce, rodiny, školní skupiny, firmy i dětské tábory. „Naším cílem je, aby si lidé Sázavu opravdu užili. Ať už jedou poprvé, nebo se k nám vracejí každý rok, chceme jim pomoci vybrat trasu, která pro ně bude příjemná a bezpečná. Sázava je ideální pro rodiny, kamarády a začínající vodáky – stačí zavolat, zeptat se a my poradíme,“ říká Lenka Říhová, majitelka call centra a značky Bisport.

Bisport nabízí zázemí a vodácké služby na několika místech podél Sázavy. Mezi hlavními základny patří Týnec nad Sázavou a Kácov, dalšími nástupními, výstupními nebo výdejními místy jsou Pikovice, Čerčany, Chocerady, Sázava, Ledčecko, Český Sternberk, Střechov-Omaha a Zruč nad Sázavou. Vodáci si tak mohou vybrat trasu podle času, zkušeností, aktuálních podmínek na řece i toho, odkud se jim nejlépe vyrazí. Výhodou je také dobrá návaznost na vlakovou dopravu, díky které lze výlet naplánovat i bez auta. Stačí si rezervovat loď, dorazit k řece a vyrazit.

Sázava nad Týncem je vhodná pro ty, kteří hledají pohodový den na vodě, ale i pro ty, kteří si chtějí užít krásný úsek řeky s atmosférou pravého vodáckého léta. Řeka tu nabízí prostor pro společný čas s rodinou, výlet s dětmi, den s partou přátel i aktivní odpočinek v přírodě. Kromě půjčování lodí se Bisport věnuje také dětským programům a příměstským táborek, které propojují pohyb, vodu, hry a zážitky venku.

„Provoz půjčovny stojí hlavně na lidech, kteří jsou každý den u řeky, připravují lodě, komunikují s vodáky a řeší vše tak, aby výlet proběhl co nejlépe. Víme, že pro někoho je cesta na vodu velké dobrodružství, pro jiného každoroční tradice. V obou případech chceme, aby od nás odjížděl s dobrým pocitem a chutí se na Sázavu vrátit,“ doplňuje Anna Zimová, majitelka provozní části půjčovny Bisport. Na vodu se s Bisportem mohou vydat jednotlivci, páry, rodiny s dětmi, školní kolektivy, party přátel i firmy. Půjčovna zajistí lodě, pádla, vesty, barely i další

potřebné vybavení. Samozřejmostí je doporučení vhodné trasy a praktické informace k plavbě. Ti, kteří si nejsou jistí, kam vyrazit, mohou využít zkušeností týmu Bisportu a poradit se přímo při rezervaci.

Sázava je řeka, která umí nabídnout klid, radost i dobrodružství. Někdy stačí jen jeden den, loď, dobrá nálada a pár lidí, se kterými chcete strávit čas jinak než obvykle. Posázaví z hladiny řeky má své osobité kouzlo – a právě proto se sem tolik vodáků každoročně vrací.

Rezervaci lodí a další informace najdete na www.bisport.cz. S výběrem trasy i vhodného termínu poradí call centrum na telefonu 777 335 618 nebo na e-mailu info@bisport.cz.

Vydejte se letos na Sázavu. Za pohodou, přírodou, kamarády, rodinou i zážitky, které nezačínají velkým plánováním, ale jednoduchým rozhodnutím: pojedeme na vodu.

Markéta Pazderová

Léto u Sázavy má své místo – Tábořiště Týnec

Léto v Týnci nad Sázavou pro mě vždy bylo o vodě, o pohybu, o tom potkávat se s lidmi venku bez zbytečného shonu. A přesně takové místo se nám daří budovat v areálu v Náklí – místo, kde se dá zastavit na vodu, na kolo, pěšky, s dětmi, s partou kamarádů nebo jen tak na pivo a něco k jídlu, co nezruinuje peněženku. Tábořiště Týnec a Hospůdka v Náklí vstupují do další letní sezony jako zázemí nejen pro vodáky sjíždějící Sázavu, ale i pro místní, turisty, cyklisty a rodiny, které hledají klidné místo u řeky.

Zázemí u řeky, kde se dá zůstat déle

Tábořiště Týnec najdete přímo u Sázavy v areálu v Náklí. Je to ideální místo pro přespání ve vlastním stanu, zastávku na vodácké trase nebo výchozí bod pro výlety po Posázaví. Jenže pro nás to nikdy nebylo jen místo, kde člověk přenocuje a jede dál. Postupně z toho vzniká prostor, kde se lidé rádi posadí, děti najdou zábavu, dospělí si dají něco dobrého a celá ta letní chvíle prostě funguje.

„Jsem týnecká od malička, vyrůstala jsem tady, chodila do školy a žiji tu i s rodinou. A přesně proto mi záleží na tom, aby tenhle areál nebyl jen průjezdná zastávka, ale místo, na které se lidé rádi vrátí,“ říká Lenka Říhová, spoluzakladatelka kempu a místní rodačka.

V letní sezoně navíc v tábořišti nechybí ani dvě nafukovací trampolíny, které si děti rychle oblíbily. Pro rodiny s dětmi je to další důvod, proč se u nás na chvíli zastavit, poseďte si v klidu u občerstvení a nechat děti užít si pohyb a zábavu venku. Trampolíny jsou v provozu za příznivého počasí a v době otevření zázemí tábořiště. Součástí zázemí je občerstvení, venkovní posezení, prostor pro děti a program, který do areálu přináší turnaje, hudbu, soutěže a akce pro celé rodiny.

Hospůdka v Náklí: dobré pivo, rychlé jídlo, žádné kecý

K létu patří hospůdka. Ta naše v Náklí navazuje na atmosféru fotbalové hospody, ale vítá každého – místní, cyklisty, vodáky, rodiny s kočárky i návštěvníky akcí. Nečekejte složitou gastronomii. Stavíme na tom, co k létu prostě patří: dobré pivo, limonáda, guláš, smažák, řízek, hranolky, quesadilla, klobása nebo párky – podle toho, co zrovna „lítá“. Nabídka, která potěší dospělé i děti

a která nepřijde draho. Hospůdka je přirozeným zázemím pro všechno, co se v areálu děje. Fotbal, turnaj, dětské odpoledne, hudební večer – vždycky je tady místo, kde se potkáte a na chvíli zůstanete.

V srpnu bude v areálu jeden fakt silný víkend. V pátek 14. srpna 2026 se na parkovišti nad Hospůdkou koná T.N.S. Rock Fest 2026 – druhý ročník, takže už víme, že funguje. A hned druhý den na to naváže Týnecká neckyáda 2026. Kdo chce strávit celý víkend u vody, může klidně spojit páteční hudební noc se sobotním odpolednem plným plavidel, soutěží a zábavy u Sázavy.

Vrchol léta: Týnecká neckyáda 2026

Po úspěšném prvním ročníku se vracíme. Druhý ročník Týnecké neckyády se koná v sobotu 15. srpna 2026 od 14.00 hodin v Tábořišti Týnec. Loni jsme začínali skromně – ale naplno. Ukázalo se, že i dvě posádky dokážou udělat parádní podívanou, když je v tom nápad, humor a odvaha vyplout na Sázavu na něčem, co plavidlo připomíná možná jen z dálky. A v tom je celé kouzlo neckyády.

„Velmi ráda na ten první ročník vzpomínám. Bylo nás poměrně málo, bylo to trochu bláznivé, ale atmosféra byla úžasná. Lidé se smáli, fandili, děti i rodiče soutěžili a nikdo nikam nespěchal. Přesně taková léta chci u Sázavy zažít,“ vzpomíná Lenka Říhová.

Nejde o profesionální závod. Jde o nápad, originalitu, týmového ducha a odvahu postavit vlastní plavidlo – obléct kostýmy, pobavit sebe i diváky a užít si den, který bude vonět létem, řekou a dobrou náladou. Hledáme posádky: postavte plavidlo a buďte u toho! Do neckyády se mohou zapojit party kamarádů, rodiny, spolky, kluby, školy, sportovní týmy i firmy. Plavidlo může být bláznivé, tematické, recesistické, jednoduché i propracované. Fantazii se meze nekladou – důležité je, aby posádka dorazila s chutí pobavit. Zapojit se mohou sportovní oddíly, spolky, parta sousedů z jedné ulice, rodiny, hasiči, fotbalisté

i každý, kdo má chuť zkusit něco jiného. Neckyáda může být skvělý teambuilding, propagace spolku nebo prostě jen důvod strávit sobotu u vody trochu jinak.

Ochuzení nebudou ani návštěvníci, kteří dorazí jen podívat se, sednout si, dát si něco dobrého a nasát letní atmosféru u řeky. Připravené budou doplňkové soutěže na kánoích, program pro děti včetně malování na obličej a spousta dalšího. Týnecká neckyáda tak není jen závod – je to celé odpoledne pro každého, kdo chce strávit srpnovou sobotu venku v dobré náladě. A letos máme i jedno malé překvapení navíc: pokud počasí dovolí, čeká nás podvečerní diskotéka venku v areálu. Večer pak program pokračuje v Hospůdce v Náklí, kde od 22.00 naváže večerní diskotéka. O hudbu se postará DJ V.L.K., který u druhého ročníku samozřejmě nemohl chybět.

Aby měla akce ještě větší švih, rádi bychom do ní zapojili místní podnikatele, firmy, živnostníky a partnery z okolí. „Není potřeba přijít s velkým rozpočtem. I malá cena nebo praktický dárek udělá posádku, která věnovala celé týdny přípravě plavidla a kostýmů, radost! A pro nás je strašně důležité, že do toho jdou lidé odsud, z Týnce a okolí. To je přesně ta energie, která z téhle akce dělá něco víc než jen zábavný závod,“ říká Lenka Říhová. Partneři akce získají viditelnost u události, která propojuje místní obyvatele, turisty, vodáky a rodiny. Týnecká neckyáda není jen zábavné odpoledne – je to nová tradice u Sázavy, a ta se buduje společně.

Přijďte do Týnce za vodou, jídlem i letní atmosférou! Tábořiště Týnec a Hospůdka v Náklí jsou místem, kde se během léta přirozeně potkávají vodáci, místní, turisté, cyklisté a rodiny. Místo, kde se dá zastavit na pivo, limonádu, rychlé jídlo, dětskou zábavu nebo jen tak na chvíli u řeky. A Týnecká neckyáda je přesně ten typ akce, který k takovému místu patří. Trochu bláznivá, hodně vodácká, přátelská a otevřená každému, kdo se chce zapojit.

Začněte plánovat plavidla, kostýmy a vodní výzbroj. Ať přijedete jako posádka, diváci, partneři nebo sponzoři – budeme rádi, že u toho budete.

Vidíme se v létě u Sázavy.

Markéta Pazderová

Noví držitelé ocenění Blanický rytíř a Zvláštní ceny blanických rytířů

Neziskové organizace Podblanicka ocenily čestným titulem Blanický rytíř tři nové osobnosti, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví kraje. Ocenění získali Jana Zmeškalová, Jana Špačková a Jiří Foller. Počtvrté byla udělena také Zvláštní cena blanických rytířů za mimořádný čin obohacující region Podblanicka, kterou letos obdržel Jaroslav Kubíček. Titul Blanický rytíř je udělován pravidelně od roku 1999 a jeho čestná družina čítá již osmdesát osobností, které svou celoživotní prací formovaly region Podblanicka. Letos porota složená ze zástupců jednotlivých nevládních organizací vybírala ze 47 kandidátů, a nakonec rozhodla o udělení cen těmto nominovaným:

- ThMgr. Ing. Jiřímu Follerovi ze Chmelné za mimořádný přínos v sociální oblasti a oblasti vzdělávání na Podblanicku,

- Mgr. Janě Špačkové z Votic za mimořádný přínos v oblasti osvěty a péče o kulturní dědictví Voticka a za rozvoj šetrného cestovního ruchu na Podblanicku,
- Ing. Janě Zmeškalové z Týnce nad Sázavou za mimořádný přínos v oblasti ochrany přírody a krajiny Podblanicka.

Porota již počtvrté udělila také Zvláštní cenu blanických rytířů určenou zajímavým a inspirativním počínům, jež v uplynulém roce obohatily region Podblanicka. Letos se sešlo celkem pět nominovaných a za svůj přínos byl nakonec oceněn Ing. Jaroslav Kubíček z Kolína, který se zasloužil o záchranu a znovuoživení zámku v Kácově.

Ocenění kromě diplomu a odznaku Blanického rytíře obdrželi také sochu Blanického rytíře s kamenem z hory Blaník, jejímž au-

torem je umělecký kovář Bohumil Hrubeš. Držitel Zvláštní ceny blanických rytířů si ve dle diplomu odnesl originální smaltovanou plaketu autorky Šimony Vepřkové a soubor samostatných knižních příloh regionálního časopisu Pod Blaníkem.

Vyhlášením cen se zároveň otevírá příjem nominací nových Blanických rytířů a počínů, které si zaslouží Zvláštní cenu blanických rytířů. V následujícím roce se navíc ocenění rozšíří o zcela novou kategorii Blanický literární poklad. Ta bude určena knižním publikacím, které významným způsobem reflektují a reprezentují region prostřednictvím svého obsahu, témat či kulturního kontextu. Kdo budou další ocenění, se dozvíme na Velký pátek 26. března 2027.

red

Hudební skupina DELORAINE vystoupí na Oživlém středověku na hradě Zlenice!

Rozhovor s předsedou Sdružení Zlenice Vladimírem Havelkou:

Letošní festival Oživlý středověk v podhradí slaví své 15. výročí, máte pro tuto příležitost připraveny nějaké oslavy?

Na letošní výroční ročník festivalu Oživlý středověk v podhradí jsme připravili velkou změnu, která vytvoří pravděpodobně neopakovatelný zážitek. Letos poprvé vystoupí v rámci festivalu i známé české i zahraniční hudební skupiny. V rámci hudebního odpoledne se představí kapela Žniwa z Polska, se svým vystoupením inspirovaným slovanským bestiářem, belgické duo Luneris s unikátní fúzí „Celtic music“ a elektroniky. A jako vrchol večera nejlepší česká fantasy folk kapela DELORAINE, patřící k evropské špičce žánru vedle takových ikon, jako je Omnia, Heilung a další.

Co vás přimělo k tomu rozšířit řemeslný festival o hudební program?

Již delší dobu jsme uvažovali, kam festival dál posunout a směrem k hudbě bylo přirozené rozhodnutí. Díky přístupu kapely Deloraine, která nám vyšla vstřícnou cenou za své vystoupení, jsme si mohli dovolit do takového projektu vstoupit a přizvat i zajímavé mezinárodní hosty.

To zní zajímavě, plánujete takovou akci opakovat i do budoucna?

Rádi bychom, ale v této letošní podobě jde pravděpodobně o jednorázový projekt, který bude v čase těžko opakovatelný kvůli technickým i prostorovým limitům podhradí. O to víc bych všem zájemcům poradil využít unikátní příležitost, zažít v areálu podhradí hradu Zlenice, u řeky Sázavy, takovýto magický večer plný krásné hudby, a věříme, i atmosféry. Celý letošní koncept akce je zaměřený na získání finanční podpory na další etapy oprav hradu, které chystáme a věříme, že nás fanoušci a návštěvníci v tomto podpoří svojí hojnou účastí. Lístky je letos možno zakou-

pit v předprodeji, za výhodnější cenu než pak přímo na místě, díky síti SMS Ticket.

Co dalšího na festival chystáte?

Mnoho lidí by mohlo zaujmout, že připravujeme výstavní panely o historii oprav a archeologického průzkumu hradu Zlenice za posledních 30 let. Ty budou v průběhu víkendů vystaveny v areálu plovárny a budou shrnovat průřez našich aktivit kolem oprav hradu. Bude to řešeno výrazně obrazově, takže lidé uvidí mnohé fotky, které mnohdy nikdy nebyly zveřejněny.

A co samotný festival řemesel, jak ten bude probíhat?

Festival řemesel bude letos rozdělen na dvě programové části. V sobotu tradiční prezentace řemesel jako každý rok, s tím, že program bude letos i v podhradí u řeky. Díky tomu se nám letos pravděpodobně podaří představit i labežnu a odbornou prezentaci historie rýžování zlata, na což se moc těšíme. Na neděli pak připravujeme místo tradičního programu sérii cílených workshopů, na které se návštěvníci budou moci od začátku července přihlásit skrze rezervační systém. Tímto se trochu vracíme k počátkům akce, která byla více workshopová a odborněji zaměřená.

Chystáte letos ještě nějaké změny v rámci festivalu?

Významnou změnou bude provoz v celém areálu, který v sobotu bude podléhat speciálnímu režimu. V součinnosti s obcemi připravujeme dopravní omezení, kdy v průběhu soboty nepůjde autem dojet až k plovárně Senohraby, ale bude možnost parkovat ve Čtyřkolech nebo ve Zlenicích či Senohrabech na vyhrazených parkovištích. O jejich umístění budeme informovat na stránkách festivalu. Na to je navázáno také to, že přívoz přes Sázavu bude v sobotu fungovat od pozdních nočních hodin, aby umožnil návštěvníkům

návrat k jejich autům, případně do kempu Kormorán, pokud tam budou ubytováni.

Zároveň bude celý areál podhradí, včetně Baštírny a plovárny, od 15 h otevřen jen pro držitele celodenních vstupenek na festival. Pro ostatní turisty bude k dispozici mobilní občerstvení mimo placený areál, zachovány průchodné cesty kolem areálu, ale jinak bude v sobotu odpoledne celý areál, včetně plovárenské pláže a občerstvení jen pro platící návštěvníky.

Nebojíte se reakcí stálých návštěvníků?

Jsmo si vědomi jistého nekomfortu pro běžné turisty či místní, které festival nezajímá. Pevně ale věříme v pochopení a respekt toho, že jde o výjimečnou akci na podporu dalších oprav zříceniny hradu Zlenice. A že jedno takto netradičně pojaté odpoledne přijmou.

Co byste na závěr vzkázal našim čtenářům?

Rád bych každého pozval, aby přišel podpořit tuto unikátní akci. Když pomínu kvalitu festivalu samotného, který se dlouhé roky těší velké oblibě návštěvníků, tak atraktivní hudební odpoledne bude v tomto prostředí pravděpodobně neopakovatelné a zažít to, bude jistě skvělý zážitek. Zároveň však hojná účast návštěvníků finančně podpoří i další opravy hradu, což je naším hlavním společným cílem!

Přestavky staví vodovod a kanalizaci s ČOV za 180 milionů korun

Přestavky u Čerčan se pustily do výstavby vodovodu a kanalizace s čistírnou odpadních vod. Investice dohromady za zhruba 180 milionů korun bez DPH je nejen „splátkou“ velkého dluhu přírodě, ale také velkým závazkem pro příští generace. „Věříme ale, že to všichni ocení. Životní prostředí a tato infrastruktura jsou pro nás bodem čísla jedna,“ řekl starosta Jan Mikulanda.

V nejbližší době bude zahájena stavba vodovodu v místní části Borka. Vysoutěžená cena je 49 milionů korun bez DPH, z toho 60 procent by měla pokrýt dotace Státního fondu životního prostředí (SFŽP), asi 14 milionů korun přispěje DSO Vodovodní přívaděč Javorník a devět milionů korun půjde z obec-

niho rozpočtu. Borka mají 60 trvale žijících obyvatel, 20 čísel popisných a 110 evidenčních. Borka se dlouhodobě potýkají s nedostatkem vody, například před třemi lety ji musely dovážet cisterny. Vodovod by měl být hotov do konce roku 2027. Vzhledem k nedostatku materiálu a jeho zdražování, které jsou důsledkem celosvětové krize, je podle starosty možné, že se termín dokončení stavby prodlouží.

Připravuje se také rozšíření vodovodu v samotných Přestavkách. Obec na ni má příslib dotace z Ministerstva zemědělství, která by měla pokrýt 61 procent z celkových nákladů 42 milionů korun bez DPH. Vodovod by Přestavčtí chtěli stavět souběžně s kanalizací.

Náklady na její vybudování včetně čistírny odpadních vod se pohybují kolem 89 milionů Kč bez DPH, z toho 60 procent pokryje dotace SFŽP, 14 milionů korun půjčka SFŽP a ostatní náklady půjdou za obcí, která si na to vzala půjčku 35 milionů korun. „Máme také nějaké úspory a další peníze bychom měli získat prodejem obecních parcel – v současnosti finalizujeme terénní úpravy, v červnu by mělo být hotovo a hned tam začneme připravovat projekt na komunikaci,“ popsal starosta.

Dokud nebude dotace z Ministerstva zemědělství na stavbu vodovodu potvrzena, začne se zatím stavět čistírna odpadních vod, která bude mimo obec. Vodovodní řad by se pak měl pokládat současně s kanalizačním. Obě stavby by měly být hotovy do konce roku 2027, zkolaudovány a předány do užívání (včetně ročního zkušební provozu ČOV) musí být do července 2029.

Výstavba kanalizace výrazně zatíží roční desetimilionový rozpočet Přestavlk. „Značně to omezí běžný život, zejména nepotřebné výdaje, protože roční splátka půjček se bude pohybovat kolem čtyř milionů korun,“ dodal starosta. Obec podle něj počítá i se spoluúčastí obyvatel. Ti jí koneckonců dali ke stavbám silný mandát, když je v dotazníkovém šetření podpořila drtivá většina dotázaných. A to i přesto, že se cena vodného a stočného zvýší na cca 200 korun za metr krychlový, v současnosti se platí pouze stočné ve výši 35 Kč za metr krychlový.

jt

Ve Hvězděnce mluvíme o tom, co rodiče opravdu řeší

školačky, náctileté i dospělé.

Cyklus Pozitivní rodičovství – jádro naší jarní nabídky

Velký prostor jsme věnovali sérii setkání s mediátorkou, terapeutkou a pedagožkou Mgr. Janou Šeborovou. Společně jsme rozebírali témata, která trápí skoro každou rodinu:

Jak nastavit hranice bez boje – praktické způsoby, jak dětem srozumitelně říct „ne“ a přitom udržet vztah.

Proč? Proto! – o komunikaci s dětmi a o tom, co se děje, když nás neposlouchají.

Ty jsi zlá! – jak pracovat s dětskou frustrací i s tou vlastní a jak podporovat dobré vztahy mezi sourozenci.

Mám toho dost! – jak zůstat klidným rodičem i ve chvílích, kdy je všeho moc.

Cílem bylo předat rodičům konkrétní nástroje a nadhled, aby se doma lépe dýchalo. Na cyklus navázaly i svépomocné skupiny, kde si rodiče předávají zkušenosti a vzájemně se podporují.

Další témata do června

Spolu s MAPujeme vzdělávání Posázaví jsme připravili besedu pro rodiče předškoláků o vstupu do první třídy. Nutriční terapeutka poradila, jak se vyznat v etiketách, vybírat kvalitní potraviny a plánovat zdravý a dostupný rodinný jídelníček. Otevřeli jsme také prostor pro rodiny z Ukrajiny žijící v Benešově – na neformálních setkáních si rodiče popovídají, děti si pohrají a všichni se cítí trochu víc doma.

A co chystáme na podzim?

S novým školním rokem připravujeme další besedy. Zaměříme se na děti se specifickými potřebami, na zdravotní prevenci u dětí a na témata jako rovnováha mezi prací a rodinou, rozvod a dopady na dítě nebo mezigenerační soužití. Všechny besedy jsou zdarma díky projektu Jsme tu s vámi a pro vás, který podporuje MPSV Rodina a Grantový fond Města Benešova.

Proč k nám chodit?

Protože rodičovství je běh na dlouhou trať a jde to líp, když na to nejste sami. U nás potkáte lidi, kteří řeší to samé, a odejdete s konkrétními nápady i s pocitem podpory.

Sledujte náš program a nabídku kroužků na hvezdice.info a na Facebooku. Těšíme se na vás ve Hvězděnce.

Blanka Škorpová

Čendův běh – legenda mezi příznivci aktivního pohybu

O velikonoční dubnové neděli se konal v Petrově tradiční Čendův běh, letos to byl již 89. ročník. Jedná se o nejstarší trampský běh v Čechách a jeden z nejstarších krosů vůbec, který se každoročně těší hojnému počtu běžců i fandících návštěvníků i přesto, nebo možná právě proto, že se koná vždy o velikonoční neděli! Je známý svou rodinnou atmosférou a pro petrovské občany i chatáře je to první příležitost po zimním období znovu se setkat, společně si zasportovat nebo jen „poklábosit“ u piva nebo jiného nápoje.

Čendův běh dlouhá léta organizovaly pouze osadní spolky a dobrovolníci, většinou sportovní nadšenci, kteří chtěli udržet dlouhotrvající tradici, kterou přerušil na dva roky pouze covid. V roce 1931 uspořádalo několik atletických nadšenců a trampů volné dny v přírodě v trampské osadě Libřický osadní klub (LOK), která se nachází v malebné krajině Záhořanského údolí v obci Petrov, první ročník atletického závodu nazvaného Lesní běh v Petrově. Pod tímto názvem se uskutečnilo prvních pět ročníků tohoto sportovního klání. Vítězem prvního ročníku se stal mladý nadějný atlet Čenda Pokorný, který však v roce 1936 tragicky zahynul a na jeho počest se začal běhat tento závod jako memoriál Čendův běh®.

Letos se akce zúčastnilo rekordních 231 běžců všech věkových kategorií a zhruba stejný počet diváků. Kategorie běhu jsou od nejmenších dětí na 100 m, přes 500 a 1000 m, dále od dorostu po nejstarší běžce a běžkyne vč. seniorů na 6 km a hlavní kategorií je potom 12 km pro muže od 18 do 39 let. Je třeba upozornit na náročný profil závodu, který vede kolem vrchu Dábel, kde je geometrický střed Čech, podél Záhořanského potoka a zpět nahoru do Petrova, dohromady 6 km, které v hlavní kategorii borci absolvují 2x.

Od letošního roku si celou organizaci vzala pod křídla obec Petrov, aby zachovala tuto krásnou velikonoční tradici i pro budoucí generace. Na organizaci se stále dobrovolnický podílí osada Hřebena, členové SDH Petrov a další občané nebo chatáři. Je třeba také zmínit ty minulé generace, protože bez nich by to nebylo. Dlouhé roky běh organizoval pan Karel Selinger, následně na pár let osada Silver Foxes a osada LOK v čele s Františkem Doležalem, který byl dlouhé roky oficiálním ředitelem závodu. Postupně se běh dopracoval k čipové časomíře, elektronickému přihlašování i výsledkům, k občerstvení a cenám pro závodníky konkurujícím mnohem větším běžeckým akcím a kvalitní úrovni neskromně zhodnoceno v porovnání s nákladnějšími událostmi. To vše díky sponzorům, kteří se finančně či materiálně podílejí na zajištění. Časomíra se daří financovat výhradně ze sponzorských darů, a proto si běh může stále dovolit v podstatě symbolické startovné, kdy nejdražší varianta pro dospělé činí 200 Kč na místě. Veteráni a veteránky platí symbolických 50 Kč, ať se přihlásí dopředu nebo na místě v den závodu, a u dětí je to obdobné. Občerstvení pro závodníky v ceně zajišťuje SDH Petrov a místní podnikatel. Členové SDH celý den neúnavně

zajišťují stánek s občerstvením pro diváky a ostatní dobrovolníci mají na starosti veškerý servis týkající se běhu samotného.

Letos jsme zahájili spolupráci s CSS Hvozdy o.p.s., umožnili jí postavit v centru závodu stánek, aby prodejem svých výrobků získala finanční prostředky na svou činnost.

V Petrově nemáme mnoho akcí ročně, ale o Čendově běhu můžeme s čistým svědomím říci, že se jedná o krásnou tradici, které se účastní nejen sportovci z širokého okolí a my Petrováci jsme na ni patřičně hrdí. Jako starostka obce mám velkou radost, že přes všechna úskalí, která organizaci takové akce doprovázejí, se nám ji daří udržet na velmi dobré úrovni a že zpětná vazba je vždy jen pozitivní. Pro příští 90. ročník už chystáme pár překvapení a novinek a i proto doufáme, že účast bude ještě větší a všichni si odnesou jen krásné vzpomínky ať už sportovní nebo jiné.

Na závěr mi nezbývá než poděkovat generacím minulým za jejich vytrvalost. Především matadoři jako Karel Selinger a František Doležal mají můj obdiv, že to vydrželi tak dlouho. Současné generaci přeji vytrvalost minimálně stejnou a doufám, že budoucí generace jednou celou organizaci převzme a bude v tradici trvající bezmála 90 let pokračovat.

Pavla Menclová, starostka obce Petrov

Sportovní akce v Neveklově – Neveklůvské běhy a cyklozávod L'Etape Czech Republic

V Neveklově se letos kromě tradičních sportovních akcí, jako jsou Neveklůvské běhy, na které můžete vyběhnout v sobotu 13. 6. ve zdejšímu parku, chystá i jedna novinka a tou bude cyklozávod L'Etape Czech Republic, což je odnož slavné Tour de France. Přes Neveklův povedou v sobotu 20. 6. hned 2 trasy – kratší 105 km a delší 135 km. Co to znamená? Že do Neveklůva můžete přijet fandit od 11.00 do cca 14.00, kdy tudy bude projíždět nejprve konvoj, který bude rozdávat fandítka, a pak samotní závodníci.

Fanpoint bude na náměstí. Tam se také můžete těšit i na doprovodný program, který připravila Kulturní komise Města Neveklůva, a to konkrétně na obří nafukovací fotbal, fotbalovou branku, dětské dílničky a malování na obličej. Od 18.00 pak vystoupí kapela Lahvátor. Občerstvení zajišťují místní hasičky.

A co vlastně obnáší tento závod? To nám prozradil jeden z organizátorů, Filip Švaříček:

„Výjimečný zážitek s atmosférou nejslavnějšího etapového závodu planety! To je L'Etape Czech Republic by Tour de France, největší akce v silniční cyklistice na domácích silnicích. Už šestý ročník kopcovité etapy se uskuteční 20. června se startem v Praze na Pankráci.“

Od roku 2021 má široká cyklistická veřejnost příležitost okusit v Česku atmosféru bitvy o žlutý trikot, nejprestížnější dres profesionálního pelotonu. Tisíce účastníků oceňují zejména možnost zažít pocit závodníka na zcela uzavřených silnicích. Cyklisté mohou otestovat vlastní fyzickou kondici na několika trasách různé vzdálenosti a odlišných výškových profilů. Vítězové získají dresy a trofej po vzoru skutečné Tour de France. Žlutý trikot pro celkového vítěze, zelený pro nejlepšího sprintera, puntíkatý pro krále vrchařské soutěže a bílý pro nejlepšího závodníka do 25 let.

Pravidelně jsou na startu i největší domácí sportovní hvězdy. Letos se chystá závod zúčastnit olympijská šampionka Martina Sáblíková stejně jako nová rychlobruslařská superstar Metoděj Jílek. Na loňský debut hodlá navázat bývalý fotbalový brankář Petr Čech.“

Tak si k nám přijďte zaběhat či zafandit!

Andrea Pítelková

L'Etape Czech Republic by Tour de France poprvé v Posázaví!

Zazávodit si ve stylu cyklistických velikanů a užít si unikátní atmosféru jednoho z největších sportovních svátků nabídne akce L'Etape Czech Republic by Tour de France. Tři kopcovité trasy tohoto cyklistického závodu pro veřejnost – 58 km, 105 km a 135 km – letos poprvé pojedou Posázavím, a to 20. června.

Akce je oslavou sportu a pohybu i svátkem pro všechny malé a velké fanoušky „Staré dámy“, jak se známému francouzskému cyklistickému závodu přezdívá. Na pár hodin

budou silnice na trasách patřit jen cyklistům. Stejně jako Tour de France, ani tady to ale nebude jenom o závodnících, ale především o krajině, kterou projíždějí, a lidech, kteří v ní žijí. Na start českého závodu se v minulosti postavila řada známých jmen, mimo jiné Ján Svorada, Zdeněk Štybar, Tomáš Bábek, Petr Čech, Andy Schleck... L'Etape Czech Republic by Tour de France patří do série organizované pod patronací A.S.O. napříč kontinenty v téměř třiceti různých destinacích. V tuzemsku, kde se pojedou poště, se

uskuteční dva cyklistické závody slavné série, oba budou v nové lokalitě a v druhém případě nahradí vrchařský profil rovinatá trať. Kopcovitá L'Etape Czech Republic odstartuje 20. června z Prahy. Peloton pojedou přes Modřany, Točnou, Dolní Břežany, Jílové, Neveklov, Křečovice, Bojanovice, Měchenice a podél Vltavy budou cyklisté pokračovat zpět do Prahy. Rovinatá etapa se startem a cílem v Pardubicích se pojedou 3. října. Podrobnosti jsou na www.letapeczech.cz.

jt

Od přednášek po komunitní akce: Zdravé město Týnec myslí na všechno

Program Zdravého města Týnec nad Sázavou nabral hned od začátku roku svižné tempo. Nabízí pestrou nabídku přednášek, preventivních a osvětových akcí i mezigeneračních setkání.

Duben zahájila přednáška z cyklu Bezpečné město s názvem „Rizika ohrožující dnešní děti“, kterou vedl preventista Policie ČR Jaroslav Bican. Následovaly oslavy Dne Země, které se letos konaly již podesáté. Téměř 600 dětí se při nich zábavnou formou seznámilo s tématy recyklace, ekologie i poznávání přírody. Děkujeme všem, kteří se na realizaci Dne Země podíleli. Město se také zapojilo do akce Čistá řeka Sázava a uspořádalo akci „Uklidme náš Týnec“. Do úklidu se zapojilo 930 dobro-

volníků, kteří společně nasbírali desítky pytlů odpadu různých velikostí. Poděkování patří všem, kteří věnovali svůj čas a energii zlepšení životního prostředí v našem okolí.

Květen odstartovala oblíbená Férová snídaně v zahradě Kulturního centra Týnec. Setkání nabídlo nejen ochutnávku fairtradových produktů a výrobků místních producentů, ale i příležitost zamyslet se nad životními podmínkami pěstitelů kávy, kakaa či banánů v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Pro žáky 4. tříd byla připravena dopravní soutěž ve spolupráci s městskou policií a pokračoval také cyklus přednášek Mgr. Marcely Krejčíkové, tentokrát na téma svobodné volby a jejího vlivu na náš život. Červen přinese představení rozvojových dokumentů města, včetně urbanistické

a územní studie i plánů prezentace Týnce navenek. Chybět nebudou ani setkání v rámci Mezigenerační spojky a Duševní spojky. První polovinu měsíce uzavře kreativní workshop relaxačního malování kamínků v příjemném prostředí zahrady kulturního centra.

Denisa Vrbická

Hasiči v Bystřici převzali špičkovou techniku a loučí se s historickou legendou

Na hasičském dvoře v Bystřici proběhla generační výměna. Ke konci dubna dorazila nová cisternová stříkačka Tatra Force, která přebírá štafetu po Karose, která sloužila od roku 1988. Starý vůz město nyní nabízí k prodeji.

Poslední dubnový den roku 2026 se do historie bystřických hasičů zapsal zlatým písmem, protože právě tehdy do našeho města dorazila nová posila. Jedná se o moderní cisternovou automobilovou stříkačku Tatra Force 6x6 třetí generace od renomované firmy THT Kobit, která svými parametry výrazně převyšuje schopnosti dosavadního vybavení. Tento robustní stroj disponuje nádrží na 9 tisíc litrů vody a 540 litrů pěnidla, což z něj činí ideálního pomocníka pro zásahy v lesích, průmyslových areálech nebo v místech s kritickým nedostatkem vody. Celý projekt pořízení této techniky v celkové hodnotě 12,5 milionu korun byl realizován díky významné podpoře

z dotačních zdrojů Ministerstva vnitra a Středočeského kraje, přičemž největší část nákladů ve výši 7,5 milionu korun uhradilo město Bystřice ze svého rozpočtu.

Nová Tatra je vybavena naftovým přeplňovaným osmiválcem o výkonu 325 kW a automatickou převodovkou, což řidičům a posádce zajišťuje rychlý a bezpečný přesun k mimořádným událostem i v tom nejnáročnějším terénu našeho regionu. Mezi technologické zajímavosti patří systém CAN-bus pro digitální řízení nástavby, který umožňuje automatizaci mnoha procesů a zjednodušuje ovládání čerpacího zařízení přímo z kabiny nebo z panelu u čerpadla. Vůz je navíc připraven na extrémní podmínky díky své schopnosti brodit až do hloubky 1200 mm a díky nízké konstrukční výšce se snadno pohybuje i pod nízkými podjezdy nebo v husté zeleni. Bezpečnost hasičů při zásahu zvyšuje také osvětlovací rampa, couvací kamera nebo integrované vnitřní i vnější osvětlení celého vozidla.

Karosa z roku 1988 hledá nového majitele

S příchodem této moderní techniky se však musíme rozloučit s naším dosavadním pomocníkem, kterým je speciální automobil cisternová Karosa CAS K 25 L 101 z roku 1988. Tento vůz věrně sloužil neuvěřitelných osmatřicet

let a nyní nastal čas, aby uvolnil místo a případně ještě posloužil jinému sboru nebo soukromému zájemci. Město Bystřice proto vyhlásilo záměr prodeje tohoto nepotřebného majetku formou výběrového řízení, kde je minimální kupní cena stanovena na 70 000 korun. Zájemci o tento historický, ale stále funkční kousek techniky mohou své písemné nabídky podávat v uzavřených obálkách na podatelnu městského úřadu až do 26. června 2026. Bližší informace podá velitel jednotky Lukáš Marek na telefonním čísle 724 831 474.

Věříme, že tato investice do nové techniky přinese všem obyvatelům Bystřice i okolních obcí větší pocit bezpečí a našim hasičům usnadní jejich náročnou a obětavou práci. Nová Tatra Force není jen strojem, ale především symbolem modernizace a připravenosti čelit výzvám, které přináší ochrana životů a majetku v dnešní době. Pokud byste měli zájem o prohlídku prodávaného staršího vozu Karosa, můžete se obrátit přímo na velitele jednotky Lukáše Marka, který vám techniku rád představí a poskytne veškeré potřebné informace k probíhajícímu prodeji. Pevně doufáme, že nová cisterna bude sloužit k ochraně nás všech dlouhá desetiletí stejně spolehlivě, jako tomu bylo u jejího předchůdce.

Denisa Říhová

Bystřice je příkladem, že i v malém městě mohou být investice prioritou

Sousedé v Posázaví si jistě všimli, že Bystřice v posledních letech viditelně vzkvátá o významné investiční stavby. Není to náhoda, ale výsledek jasné vize a nebývalého investičního tempa, které nás řadí mezi nejdynamičtější municipalitu v regionu. Chceme se s vámi podělit o recept na to, jak proměnit město v modernější místo pro život.

Když se krátce ohlédneme do roku 2018, kapitálové výdaje našeho města (tedy ty

směřující přímo do investic) tvořily zhruba 15 % rozpočtu. V roce 2023 už tento podíl vzrostl na neuvěřitelných 57 %, kdy jsme do rozvoje Bystřice investovali přes 119 milionů korun za jediný rok. Pokud to spočítáme za období 2021–2025, tak celková proinvestovaná částka dosahuje 335,3 milionu korun.

Naši absolutně největší investiční akcí v dějinách města je zajištění stabilních dodávek pitné vody. Po osmi letech příprav se nám podařilo napojit Bystřici na přivaděč Benešov–Sedlčany a vybudovat nový vodovodní řad pro místní části Líšno, Nesvačily a Božkovice. Součástí této akce za cca 120 milionů korun je i nový vodojem Na Rozvozech, který díky své vyhlídkové plošině slouží i jako zajímavý architektonický a turistický prvek v krajině.

Investice pro nás nejsou jen trubky v zemi, ale především lidé. Z bývalého ředitelství JZD jsme vybudovali moderní Komunitní centrum za 79 milionů korun, které se stalo

tepnou kulturního života pro všechny generace. A myslíme i na ty nejmenší. Rozšíření mateřské školy a vybudování dětských skupin si vyžádalo investici přes 85 milionů korun, čímž reagujeme na potřeby mladých rodin. Mohli bychom uvádět seznamy všech investičních projektů, které se podařilo úspěšně realizovat, ale o tom to není.

Klíčem k takto masivním investicím je naše schopnost získávat dotace, některé jsou výsledkem úspěšné spolupráce s Posázavím o.p.s. Jen v roce 2025 jsme uspěli s projekty v hodnotě 50 milionů korun. Díky nim modernizujeme veřejné osvětlení v osadách, což nám přináší roční úsporu 65 % nákladů na elektřinu, a budujeme bezpečné chodníky či nové zázemí a nejnovější vybavení pro hasiče.

Naše tempo nehodláme zvolňovat a jsme hrdí na to, že Bystřice je zkrátka na dobré cestě. Nechceme se pyšnit přes ostatní, ale inspirovat a ukázat, že to jde.

Denisa Říhová

Jak se bystřické parkoviště proměnilo v učebnu digitálních technologií

Na konci dubna se město Bystřice stalo první zastávkou unikátního projektu FabLab University v našem širokém okolí. Mobilní dílna plná nejmodernějších technologií ukázala, jak vypadá moderní výuka řemesel a jaké možnosti se otevírají pro školy i veřejnost v celém regionu.

Týden od 24. do 30. dubna patřil v areálu bystřického Komunitního centra návěsu, který byste si zvenku snadno spletli s obyčejným kamionem. Uvnitř se však skrývalo špičkové vybavení: 3D tiskárny, laserová řezačka, CNC fréza či kooperativní robotické rameno. Lektorka Kristína Vančíková, která tým doprovází, potvrdila, že dostat tento projekt do středních Čech není samozřejmostí, neboť se kamion většinu ze svých 160 výjezdových dnů v roce pohybuje spíše na jižní Moravě.

„Žádné z měst v našem okolí zatím tohle téma nezačalo rozvíjet,“ vysvětluje starosta Bystřice Michal Hodík, proč se vedení města o návštěvu kamionu tak intenzivně zasazovalo. Pro Bystřici i širší okolí má tato akce strategický význam. Město totiž plánuje vybudovat podnikatelské inovační centrum, jehož součástí bude coworking (sdílené kanceláře) a na něj navazující sdílená dílna BysLab (místní název pro FabLab). Zkušenosti z provozu kamionu mají posloužit jako inspirace pro to, jak digitální řemeslo trvale ukotvit v regionu a nabídnout moderní zázemí nejen místním, ale i zájemcům z okolních obcí.

Dopoledne patřila dílna žákům druhého stupně ZŠ Bystřice, kteří si v praxi vyzkoušeli například gravírování vlastních podtáček. „Důležité je, že si mohli sami vybrat obrázek. To je baví víc, než když jim něco diktuje-

me,“ pochvalovala si jedna z doprovázejících učitelky. Vedle dětí se technologiím věnovali i pedagogové, pro které byly připraveny speciální bloky zaměřené na motivaci a využití techniky ve výuce. Pozadu nezůstala ani veřejnost. Během otevřených odpoledních bloků si mohli stroje prohlédnout všichni zájemci, od kutilů až po zvědavé laiky. Záměrem bylo ukázat, že moderní technologie a FabLab (fabrika-laboratoř) nejsou jen pro úzkou skupinu nadšenců, ale pro každého s dobrým nápadem.

Přestože kamion po týdnu odjel, digitální technologie v regionu nezmizí. Díky velkému úspěchu se mobilní laboratoř do Bystřice vrátí již 10. června, aby obsloužila další desítky žáků.

V dlouhodobém horizontu je pak cílem projektu BysLab vytvořit v regionu stálé místo,

kde budou 3D tiskárny, lasery a plotry dostupné natrvalo. Posázaví se tak díky bystřické iniciativě začíná profilovat jako region, který se nebojí investovat do budoucnosti vzdělávání a technické tvořivosti.

Denisa Říhová

Kafářenský podcast v benešovské knihovně

Na podzim loňského roku jsem v benešovské knihovně převzala pomyslné žezlo tvorby podcastů po bývalém kolegovi Davidu Veselém. Byl to právě jeho nápad, aby knihovna začala s vlastním podcastem, a já jsem tuto roli převzala v listopadu 2025, kdy jsem do Městské knihovny Benešov nastoupila jako nová posila týmu. Ze začátku to pro mě byl velký skok do neznáma. Podcastová tvorba pro mě byla úplně nová zkušenost. Postupem času ale mám pocit, že se s každým dalším dílem zlepšuji – alespoň v to doufám.

Jsem ráda, že podcasty v knihovně znovu ožívají a postupně se vrací k pravidelnému fungování. Na přípravě podcastu mě nejvíce baví samotné hledání informací o hostech. Často si připadám trochu jako novinář, který se snaží zjistit co nejvíce zajímavostí o člověku, kterého bude zpovídat. Výběr hostů vždy konzultuji s paní ředitelkou Hanou Zdvihalovou, která mi také pomyslné žezlo podcastů předala. Na tvorbě podcastů spo-

lupracujeme a musím říct, že jde o práci, která je poměrně časově náročná – sama bych ji určitě nezvládla. Občas mi pomáhají i kolegové z knihovnického týmu, které přicházejí s tipy na zajímavé hosty. Náš Kafářenský podcast totiž není zaměřený pouze na spisovatele. Pravidelně zveme inspirativní osobnosti z různých oborů. Vedle hostů z Benešova a okolí u nás vítáme také zajímavé osobnosti z celé České republiky, kteří přinášejí své zkušenosti, názory a inspirativní příběhy.

V letošním roce jsme již přivítali několik zajímavých hostů. Do podcastu jsme pozvali herce, daběra a spisovatele Daniela Krejčíka. Dalším zajímavým hostem byl regionální spisovatel, historik a kapelník Ondřej Hladík. V nejnovějších dílech si můžete poslechnout vyprávění spisovatelky a pedagožky Jitky Neradové a zajímavé postřehy úspěšného spisovatele Jiřího Hájíčka.

Náš Kafářenský podcast najdete také na platformě Podcasty.cz, stejně jako na Spotify a YouTube. I touto cestou se snažíme nabídnout naší komunitě další moderní způsob, jak sdílet zajímavé informace a příběhy. Bu-

deme rádi, když si naše podcasty poslechnete na našich webových stránkách nebo zmiňovaných platformách.

Nikola Suchanová

Deskoherní klub v benešovské knihovně vstupuje do První deskoherní ligy

Deskoherní klub v Městské knihovně Benešov má své stálé příznivce, kteří se jednou za měsíc scházejí u moderních deskových her, vymýšlejí nejrůznější strategie a užívají si příjemnou atmosféru. Knihovnice, které mají klub na starosti, se za vydatné pomoci dobrovolnice pečlivě připravují a průběžně se učí pravidla nových her, takže se na začátku setkání obvykle nemusíme zdržovat studováním návodů – po krátkém vysvětlení se může rovnou hrát.

Od letošního roku se náš deskoherní klub posunul na další úroveň – stal se členem První deskoherní ligy. O co jde? První deskoherní liga je dlouhodobý celorepublikový turnajový systém v moderních deskových hrách, který pořádá Ústav deskových a karetních her. Na každý půlrok je vybrána sada her různé obtížnosti, které se v rámci ligy hrají. Hráč může navštívit jakoukoliv zapo-

jenou hru či deskoherní klub, partie odehrát a své výsledky poté zapsat na oficiálním webu ligy. Ceny čekají na nejlepších 5 hráčů, ale šanci na výhru mají i další účastníci, kteří dohrají předepsaný počet partií v daném období. Do ligy se může zapojit každý, kdo má rád deskové hry, zná základní pravidla a domluví se česky.

Přijďte si zahrát, objevit nové hry, potkat další hráče a třeba se i probojovat mezi nejlepší v republice – těšíme se na vás v deskoherním klubu Městské knihovny Benešov. Sledujte naše webové stránky, sociální sítě a nástěnky, kde najdete přesné termíny a čas dalších setkání klubu.

Martina Španělová

Terénní sociální podpora na Benešovsku vstupuje do nové etapy

Terénní sociální podpora obyvatel, která pomáhá lidem přímo v jejich domácím prostředí, je na Benešovsku dlouhodobě známou a důležitou součástí každodenního života. Za dobu svého fungování prošla několika proměnami. Obyvatelé ji mohli zaznamenat nejprve v rámci projektu Obce blíže lidem společnosti RUAH o.p.s. a v posledních letech pod názvem Terénní sociální práce v Posázaví společnosti PROMEDICUS sociální péče, z.ú. Přestože se měnila organizační struktura, její hlavní smysl zůstával stejný – být nablízku těm, kteří pomoc potřebují.

Zásadní roli v tomto systému podpory hraje především každodenní práce terénních pracovníků přímo u klientů doma. Pomáhají zejména seniorům, osobám se zdravotním omezením nebo lidem v nepříznivé životní situaci orientovat se v dostupné pomoci. Důležitou součástí jejich práce je především zprostředkování vhodných sociálních a návazných služeb, pomoc s vyhledáním konkrétní podpory a praktická asistence, například při vyplňování formulářů pro Úřad práce, OSSZ nebo další instituce.

Podle potřeb klientů zajišťují také doprovody, zejména na úřady, případně v odůvodněných situacích i jinak, a pomáhají řešit konkrétní životní situace, se kterými si lidé sami obtížně poradí. Neméně důležitý je i lidský rozměr této práce – pravidelný kontakt, komunikace a pocit jistoty, že na své starosti člověk není sám. Právě tato kombinace praktické podpory a osobního přístupu umožňuje mnoha lidem zůstat co nejdéle ve svém domácím prostředí.

Terénní sociální práce nově pod společenstvem Benešovsko, s.o.

Od 1. července 2026 vstupuje tato oblast podpory do nové etapy. Nově ji přebírá společenství obcí Benešovsko, s.o., které se rozhodlo zajistit její fungování přímo v rámci svých struktur. Nejde přitom pouze o formální změnu, ale o krok směřující k větší stabilitě a dlouhodobé udržitelnosti v celém mikroregionu.

Důležité je také zdůraznit, že spolu s převodem zůstává zachována místní dostupnost a zázemí v regionu. Nadále fungují kontaktní kanceláře v Benešově (CHOPOS), Bystřici, Týnci nad Sázavou, Poříčí nad Sázavou, Sázavě a Jílovém, které slouží jako zázemí pro pracovníky i jako kontaktní místo pro obyvatele a jejich rodiny. Zachován zůstává také chod potravinové banky, která představuje důležitý doplňkový prvek pomoci pro osoby v obtížné životní situaci. Díky tomu zůstává zachováno to nejdůležitější – dostupnost podpory přímo v místě.

Součástí převodu je jak převzetí zaměstnanců, kteří tuto činnost zajišťují, tak i souvisejícího majetku, například služebních vozidel, a především odpovědnosti za organizaci a zajištění provozu. Cílem je zachovat podporu minimálně ve stejném rozsahu a kvalitě, na jakou jsou obyvatelé dlouhodobě zvyklí. Pro klienty se tak v praxi nic nemění – podpora zůstává dostupná a pokračuje v zavedeném režimu.

Významnou roli v jejím fungování hraje dlouhodobá podpora z území, kterou zajišťuje společnost Posázaví o.p.s., prostřednictvím které byla tato činnost po celou dobu své existence z převážné části financována z operačního programu ESF EU. Aktuální dotační projekt je zajištěn do konce roku 2028, což poskytuje potřebnou stabilitu pro následující období.

Zároveň je však nutné vnímat i budoucnost. V této chvíli nelze s jistotou říci, jak budou dotační tituly po roce 2028 nastaveny. Právě tato skutečnost vedla obce na Benešovsku k rozhodnutí převzít tuto agendu do vlastních rukou. Shodují se totiž na tom, že jde o oblast podpory, která má v mikroregionu své pevné místo a její význam bude do budoucna spíše narůstat.

Společenství Benešovsko, s.o. tak přebírá nejen samotnou organizaci, ale i odpovědnost za další rozvoj. V případě omezení dotačních zdrojů bude aktivně hledat nové možnosti

financování a cesty, jak zajistit její pokračování. Cíl je jediný – zachovat dostupnou a kvalitní podporu pro obyvatele regionu i v dalších letech.

Tento krok zároveň zapadá do širšího trendu spolupráce obcí v rámci území regionu Posázaví. Sdílení aktivit a společné zajišťování jednotlivých agend se zde postupně stává osvědčenou praxí, která umožňuje i menším obcím zvládat náročné úkoly efektivněji. Inspirací může být například společenství CHOPOS, s.o., kde podobný model funguje již delší dobu.

Převzetí této činnosti tak není jen organizační změnou, ale přirozeným vyústěním dlouhodobé snahy o posílení spolupráce mezi obcemi a hledání udržitelných řešení pro budoucnost regionu. Přináší větší jistotu pro klienty, stabilní zázemí pro pracovníky a jasnější odpovědnost pro samotné obce. Především je ale důkazem toho, že obce na Benešovsku vnímají potřeby svých obyvatel a jsou připraveny aktivně hledat cesty, jak na ně reagovat – dnes i v letech, která přijdou.

Klára Škvorová

Spolufinancováno
Evropskou unií

Terénní sociální práce v Posázaví II
CZ.03.02.01/00/25_084/0005917

Místa působnosti a kontakty na terénní sociální pracovníky v Posázaví:

Týnecko (Bukovany, Chářovice, Krhanice, Lešany, Netvořice, Týnec nad Sázavou, Václavice)
Bc. Hana Kadlecová Kronovetřová, tel.: 733 741 028
Okružní 520 (zdravotní středisko, 1. patro)
257 41 Týnec nad Sázavou

Sázavsko (Chocerady, Hvězdonice, Kaliště, Sázava, Stříbrná Skalice, Senohraby)
Milena Trägnerová, tel.: 733 741 052
Školská 434 (zdravotní středisko, 1. patro), 285 06 Sázava

Jílovsko

Bc. Marie Pinkasová, Dis., tel.: 727 827 420
Tyršova 318, 2. patro, 254 01 Jílové u Prahy

Čerčansko (Čerčany, Poříčí nad Sázavou, Nespeky, Přestavky u Čerčan, Čtyřkoly, Lštění, Pyšely)
Klára Dvořáková, tel.: 733 741 046
Sázavská 57 (budova obecního úřadu)
257 21 Poříčí nad Sázavou

Bystřicko-Neveklovsko (Bystřice, Křečovice, Maršovice, Neveklov, Rabyně, Vysoký Újezd, Stranný)
Mgr. Ilona Kuncová, tel.: 733 741 034
Dr. E. Beneše 115 (budova centra Kulíšek)
257 51 Bystřice

CHOPOS

Mgr. Pavel Goby, tel.: 601 376 380
Křížíkova 1424, 256 01 Benešov

Každý život má mít své „můžu“

Hledáte školu, ale opakovaně narážíte na odmítnutí. Stojíte o práci, ale nikdo vám nedá šanci. Rádi byste navázali vztah, ale okolí vás ne-

bere vážně. Máte chuť jít ven, ale ztratili jste důvod. Chcete si vybrat, co budete dnes dělat, ale nemáte možnost volby. Podobné situace nejsou v životech lidí se zdravotním znevýhodněním bohužel ničím výjimečným. Patří ke každodenní realitě, ve které se běžné věci mění v náročné výzvy a kde i drobná podpora může znamenat zásadní posun. Dlouholetá činnost organizace Rytmus Střední Čechy na Benešovsku stojí na individuálním přístupu a respektu k možnostem a jedinečnosti každého člověka.

Ještě před rokem by Markův den vůbec nezačal. Ne bez pomoci pečujících. Ne bez obav. Dnes? Vlak v 7.51, směna od 8.30, výplata na účet a pocit užitečnosti. Pro většinu z nás běžná rutina, pro někoho jiného malá revoluce. Marek je mladý muž se zdravotním znevýhodněním, který toužil po obyčejné práci. Ne „někde bokem“, ale normálně – mezi lidmi. Chyběly mu však zkušenosti. Netušil, kde začít, jak uspět u pohovoru, co dělat, když narazí na problém, ani jak požádat o pomoc. Aktuálně doplňuje zboží v supermarketu a jeho pracovní vztah je oficiálně stvrzen smlouvou.

Podpora při hledání vhodného zaměstnání nebo při prvních pracovních zkušenostech pomáhá lidem se zdravotním znevýhodněním překlenout obavy a dává reálnou šanci obstát v běžných firmách. Pozitivní dopad se pak neomezuje jen na samotného člověka. Pokud získá větší míru samostatnosti a určitou finanční nezávislost, změní se situace celé rodiny. „Smyslem naší práce není dělat věci za klienta, ale vytvořit podmínky, aby je mohl dělat sám. Studenti si navíc díky

asistované praxi mohou vyzkoušet skutečné pracovní tempo ještě před ukončením studia a lépe si ujasnit své další kroky do budoucna,“ přibližuje vedoucí služby Sociální rehabilitace Hana Žemličková.

Každý příběh je jiný. Někdo řeší bydlení, pro někoho může být překážkou i všední nákup nebo příprava jednoduchého jídla. Jiní potřebují pomoc s orientací ve složité administrativě nebo s komunikací u lékaře. Důležité je vědět, kdy podat pomocnou ruku a kdy naopak ustoupit, pokud už klient zvládne věci po svém. Právě tato rovnováha umožňuje růst sebevědomí i nezávislosti. Není to tak dávno, co byl pro Markétu příměstský tábor nedosažitelným cílem, zájmový kroužek stresem a cesta ze školy autobusem zdrojem nejistoty a obav. V těchto okamžicích se rozhoduje o tom, zda člověk zůstane pasivním pozorovatelem svého okolí, nebo aktivním účastníkem vlastního života. „Stačí, aby byl asistent nablízku, když si Markéta zrovna nemůže u pokladny na nádraží vzpomenout, kam vlastně jede, jakou hodnotu mají jednotlivé mince, na které nástupiště má jít a kolik je vlastně hodin. V takových chvílích takzvané kryjeme záda a nenabízíme hoto-
tová řešení. Naopak hledáme způsoby, jak se k nim společně přiblížit. Možnost dělat vlastní rozhodnutí – a také chyby – je důležitou součástí rozvoje. Díky důvěře v sobě klienti dokáží najít odvahu převzít zodpovědnost,“ vysvětluje vedoucí služeb Osobní asistence pro děti a Podpora samostatného bydlení Petra Povolná.

V návaznosti na potřebu ucelené péče byl v minulém roce ke třem stávajícím službám nově otevřen také denní stacionář Delta. „Náročnost životní situace rodin, které dlouhodobě pečují o osoby s vyšší mírou potřebné podpory, nás vedla k vytvoření bezpečného a podnětného prostředí. Klienti zde mohou trávit smysluplně alespoň část dne mimo domov a ve společnosti dalších lidí. Pečující tak nejsou neustále pod

tlakem a mohou alespoň na chvíli rozložit své síly – věnovat se odpočinku, pracovním závazkům, ostatním členům rodiny, ale především sami sobě,“ doplňuje vedoucí služby Michaela Zavadilová.

K dispozici je navíc Centrum podpory pečujících, které nabízí nejen specializované poradenství, ale také svépomocnou skupinu pro rodiče, kde mohou sdílet své zkušenosti, najít emocionální úlevu i vzájemné porozumění. A protože i sourozenci čelí dlouhodobé psychické zátěži, prostor pro pravidelná setkávání s vrstevníky dostávají v Peer skupině. Výsledkem pak může být posílení identity, navázání nových vztahů nebo pocit, že v tom nejsou sami.

„Hledáte cestu a nevíte, jak postupovat? Ať už se na nás obrátíte kvůli sobě nebo někomu blízkému, rádi s vámi probereme vaši situaci a nastavíme takovou formu podpory, která bude odpovídat vašim konkrétním potřebám. Velké změny často začínají nenápadně. Třeba krátkým e-mailem nebo telefonátem. Působíme napříč regionem a jsme připraveni být vám nablízku přímo v terénu s dosahem 30 kilometrů od Benešova. Počkat se s námi ale můžete i v našich kancelářích v Benešově, Vlašimi nebo Voticích. Za dosavadní důvěru a spolupráci, které si velmi vážíme, děkujeme všem klientům, rodinám i partnerům z řad měst a obcí,“ uzavřela ředitelka organizace Pavla Fleischhansová.

Rytmus Střední Čechy, o.p.s.

Kontakty:

Mgr. Petra Povolná, vedoucí služeb Podpora samostatného bydlení a Osobní asistence, odborný garant podpory pečujících
tel.: 773 391 184
vedouci.psb@rytmus-sc.cz

Bc. Hana Žemličková, vedoucí služby Sociální rehabilitace
tel.: 773 391 182
vedouci.bn@rytmus-sc.cz

Bc. Michaela Zavadilová, vedoucí služby Delta – denní stacionář
tel.: 608 011 906
vedouci.ds@rytmus-sc.cz

Teplýšovice myslí na budoucnost

Nový vodovod, dokončené komplexní pozemkové úpravy, zainvestované soukromé stavební pozemky, škola, školka, knihovna, obchod, pošta... Na obec s 550 obyvateli to není málo. Teplýšovice se prostě snaží, aby se v nich dobře žilo nejen starousedlíkům, ale i budoucím novým občanům. A 36 let „je u toho“ i Josef Škvor, zprvu jako místostarosta, posledních šest volebních období jako starosta. Díky podle něj ale patří hlavně zastupitelům, kteří se dokázali vždy shodnout na tom, jakým směrem obec rozvíjet.

Od roku 1990, kdy je Josef Škvor ve vedení obce, se jim toho podařilo hodně. Za úspěch považuje zejména otočení nepříznivého demografického vývoje. Před 46 lety měla obec necelých 400 obyvatel, v roce 1999 dokonce 370. Teď v ní však žije 550 lidí. „Je to díky zastupitelům, kteří na konci 90. let schválili územní plán, jak obec rozšiřovat. Zdálo se, že jsme to tehdy trochu předimenzovali, ale teď se bohatě plní, takže další přírůstek obyvatel je díky plánované výstavbě na spadnutí,“ dodal starosta.

Obec podle něj stavební pozemky už nemá, developeri ale připravují 80 parcel. „Pro obec je to do jisté míry limitující, protože musí postupný nárůst obyvatel absorbovat. Ale jsme na to připraveni,“ dodal starosta. Vyzdvihl zejména skupinový vodovod, který před čtyřmi lety vybudovali spolu se svazkem obcí CHOPOS. „Je to mimořádný počin, troufám si říct, že to opravdu docení až následující generace. Dnes už bychom to kvůli finanční náročnosti postavit nedokázali,“ uvedl. Právě nový vodovod podle něj odstartoval zájem o parcely. Dostal také přednost před kanalizací – tu v obci řeší pomocí domovních čistíren.

Na úseku energetiky, konkrétně energetických úspor, se podařilo v roce 2024 za pomoci dotačního titulu z ministerstva průmyslu a obchodu zrekonstruovat systém veřejného osvětlení. „Ten není zajímavý pouze výraz-

nou úsporou spotřeby primární elektrické energie o 79 %. Zvolili jsme svítidla s biodynamickým režimem, který konfiguruje teplotu světelného toku v návaznosti na časový průběh svícení. Jde o vestavěné zařízení, které za provozu řídí a upravuje množství modrého světelného spektra. Tedy jde o environmentální počin směřující ke snížení míry tzv. světelného znečištění, které běžné konvenční systémy veřejných osvětlení v obcích a městech produkují jako škodlivé,“ vysvětlil starosta.

Plánované investice

Roční daňové příjmy obce se pohybují kolem 14 milionů korun, k tomu ještě výnos z ekonomické činnosti – obec hospodářů na 70 hektarech lesa. „Splácíme dluh za vodovod ve výši 30 milionů korun. Vedle toho musíme i něco naspořit na případnou spo-

luúčast při dotacích. Na menší investice pak moc prostředků nezbyvá. Jsme ale takto dohodnuti už řadu let, máme strategii rozvoje a podle ní jedeme, aby to mělo nějaký systém, a z toho vychází i příprava každého rozpočtu,“ vysvětlil starosta.

V roce 2013 obec za symbolickou korunu koupila od TJ Sokol Teplýšovice sokolovnu, kterou od té doby postupně rekonstruuje. „Je to barák, který potřebuje investice, v rozpočtu každoročně vyčleňujeme peníze na jeho údržbu, pořád ale nejsme hotovi. Už jsme kompletně vyměnili střechu, zrekonstruovali sál, vybudovali nové šatny a sociální zařízení, z nebytových prostor vznikly dva byty pro obecní zaměstnance,“ popsal starosta. Obec připravuje také místní energetickou koncepci využitelnou pro všech 21 odběrných míst v obci. A hlavní roli by v ní hrála právě sokolovna – připravuje se projekt na její zateplení, fotovoltaiku, výměnu topení... Náklady jsou kolem deseti milionů korun, zhruba polovinu by mohla pokrýt dotace. Obec by ráda od Sokola získala také starou ubytovnu – směnou za obecní pozemky – a chtěla by v ní vybudovat novou hasičárnu a zázemí pro spolky a obecní zaměstnance.

V Teplýšovicích funguje také základní škola s prvním stupněm pro 65 dětí a mateřská škola s kapacitou 61 dětí. Každá sídlí v jiném objektu, do budoucna by se základní škola měla rozšířit a do areálu k ní by se přestěhovala i školka s kuchyní a jídelnou. „Peníze na to ale nemáme, ani žádné dotace na to nejsou. Navíc nám vrásky přidělává koncepce ministerstva školství, která ‚upřednostňuje‘ dětské skupiny před mateřskými školami. Přitom my se již šestým rokem dokážeme postarat už o dvouleté děti, to široko daleko nikdo nemá,“ poznamenal starosta. Na úseku školství obec také již více než třicet let

poskytuje zázemí Základní umělecké školy Josefa Suka pro detašované pracoviště. Zdejší paní učitelka v hudebních dovednostech pravidelně vzdělává každoročně dvacet až třicet žáků. Občané místní i přespolní si této veřejné služby velmi cení.

Komplexní pozemkové úpravy

Josef Škvor je pyšný i na to, že se podařilo dokončit komplexní pozemkové úpravy, což je dobrá zpráva nejen pro obec, ale také pro vlastníky pozemků v jejím katastru. Úspěchu obec dosáhla na katastrálním území Čeňovice. „Začali jsme v roce 2016 a letos končíme, celý proces trval deset let, podařilo se nejen uspořádat vlastnické vztahy, ale vznikla díky tomu spousta projektů a záměrů, což je pro plánovaný rozvoj úplná bomba,“ dodal. Úpravy mimo jiné počítají s řadou opatření vzešlých ze „Studie odtokových poměrů v povodí Sázavy“. Projekt, realizovaný před sedmi lety, byl zaměřen na posouzení stávající protipovodňové ochrany v povodí přítoků Sázavy, identifikaci problémových míst a navrzení nejen přírodě blízkých protipovodňových opatření. „V rámci studie vznikl projekt na úpravu vodoteče Křešického

potoka, který původně narazil na vlastnické vztahy. Díky pozemkovým úpravám jsme se domluvili s majiteli dotčených pozemků na realizaci navržených opatření. Další zastupitelstva na tom můžou stavět. Je to jeden z projektů, který může krajíně do budoucna významně pomoci,“ řekl starosta. V rámci návrhu společných opatření vznikl například plán nové sítě cest, alejí nebo jiných krajinnotvorných opatření, včetně těch protierozních na ochranu intenzivně zemědělsky obhospodařované půdy. O podobný výsledek se obec společně se Státním pozemkovým úřadem pokouší na druhém svém katastrálním území Teplýšovice.

Spolkový život

Spolkový život v obci je bohatý. Fungují tu dva sbory dobrovolných hasičů – SDH Čeňovice a SDH Teplýšovice (s aktivním kroužkem malých hasičů). Díky dobrovolným ha-

sičům se obec může pochlubit i mezinárodní spoluprací. Na úseku ochrany obyvatelstva, kdy obec v roli zřizovatele své požární jednotky hledala způsob, jak obměnit zastaralý vozový park, přišli hasiči s myšlenkou příležitostně koupě cisterny v sousedním Rakousku, ve městě Golling. V roce 2014 ke kontraktu nakonec skutečně došlo, obec od města cisternu koupila. Do současnosti se teplýšovičtí hasiči s rakouskými kolegy ze sboru Feuerwehr Golling an der Salzach, přáteli, vzájemně se navštěvují při různých kulturních, ale i profesních událostech. Loni obec pořídila z Gollingu už druhou automobilní požární cisternu.

Vědět o sobě dávají zahrádkáři, kteří pořádají podzimní výstavy, jezdí na výlety a vysazují stromy u krajských silnic. TJ Sokol Teplýšovice provozuje pět fotbalových družstev a dvě družstva stolního tenisu; kromě sportovních soutěží pořádá také kulturní a společenské akce. Občanské sdružení THC Javorové listy Teplýšovice pořádá turnaje ve

stolním hokeji. Aktivní jsou také maminky z Teplýšovického babince. Od roku 2009 se o část kulturního dění v obci dobře stará beat-rocková kapela LemRoucha vytvořená místními muzikanty.

Z historie obce

Součástí Teplýšovic jsou Čeňovice, Kochánov, Humenec, Zálesí a Smilov. Nejstarší částí jsou Teplýšovice, o nichž první zmínka pochází z roku 1352. Nejvýznamnější historickou památkou je kostel sv. Havla v Teplýšovicích, jeho současná podoba je z roku 1756, dále kapličky v Čeňovicích, Kochánově a Humenci a pomníky padlým z 1. světové války v Teplýšovicích a v Čeňovicích. Historickou památkou je také budova Základní školy v Teplýšovicích. Škola byla založena již v první polovině 18. století, nynější budova má však podobu z konce 19. století.

jt

Zámek Kácov: Příběhy malované na zdi

Procházku bohatě ilustrovanou knížkou mi připomněla návštěva rekonstruovaného zámku v Kácově. Co komnata, to jiný příběh malovaný na zdi, každý ale napínavý a mistrně vyvedený. Děj jednoho je dobře čitelný, děj druhého se odvíjí od fantazie toho, kdo jej čte. Barevné fantaskní výjevy ukrývající se desítky let ve starých zdech nyní s mravenčí pečlivostí kousek po kousku odkrývají restaurátoři. Autor původních fresek, dvorní malíř majitelky kácovského panství Anny Marie Toskánské (1672–1741) Karel Josef Moravini, by na ně byl pyšný, říkám si v duchu.

„Odhalujeme novodobější nánosy až po baroko, máme tam 16 vrstev přemalob, takže je to obtížné. Každý metr omítky, který restaurujeme, se musí upevnit, proinjektovat, přetmelit a pak doretušovat do podoby z 18. století,“ vysvětluje můj průvodce, majitel kácovského zámku Ing. Jaroslav Kubíček. Velkými pomocníky jsou podle něj studenti dvou českých restaurátorských škol – pražské Akademie výtvarných umění a Pardubické univerzity –, kteří pomáhají odkrývat zejména figurální malby. „Když ale máme čtyři nebo pět místností s výjevy krajin, musíme povolat komerční restaurátory, a to je pak finančně o něco náročnější,“ poznamenal Jaroslav Kubíček. Vyzdvihl pomoc z Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury a zejména od středočeského krajského úřadu, ale většina vynaložených finančních prostředků je jeho vlastních. „Jsem takový záchranář a musím věřit, že další generace si toho bude vážit,“ podotkl s úsměvem.

Právě fresky považuje Jaroslav Kubíček z celého zámku za nejcennější. „Paradoxem je, že přežily kvůli nedostatku peněz,“ říká. V roce 1918 totiž zámek přešel do vlastnictví státu, stal se pouhým objektem k užívání a velké rekonstrukce se mu vyhnuly. Díky tomu dnes může prostřednictvím restaurovaných maleb „vyprávět“, jak se v něm žilo

v první polovině 18. století, kdy ho vlastnila kněžna Anna Marie Františka velkovévodkyně Toskánská. Všech 19 místností, které tehdy zadala k výmalbě, se podařilo identifikovat za finanční pomoci Středočeského kraje. V suterénu navíc byly nečekaně objeveny renesanční fresky z poloviny 16. století.

Co se dá ze zdi kácovského zámku vyčíst? Třeba příběh o Mojžíšovi, jehož součástí je mimo jiné nalezení malého Mojžíše na březích Nilu, dále galantní společnost na břehu jezera se zámek v pozadí a kašnou ve tvaru Herkula, který naprahuje kyj proti drakovi chrlícímu ze svého chřtánu vodu, pod kašnou pluje dvojice labutí; v pozadí další krajinky jsou dokonce vidět pyramidy. V jiné místnosti se objevily zbytky iluzivních malovaných závěsů se střapci a průhledem do krajiny. Na jiné fresce je scéna umývání nohou lemována barokní zahradou a v pozadí palácem, po levé straně stojí fontána ve tvaru velryby, z jejíž tlamy tryská voda, na pravé straně scénu lemuji dva sedící pávi. Vedle stropní fresky s antickým výjevem se zachovaly i barokní špalety zdobené pitoreskními domečky v tehdy módním čínském stylu. Překvapením bylo i nalezení několika velbloudů ve freskové výzdobě – velkovévodkyně je údajně měla i ve svém zvěřinci. V druhém patře, jež sloužilo jako zázemí pro úředníky, se dokonce podařilo odhalit celý příběh z Ovidiových proměn týkající se Diany a Actaeona a jeho přeměna z lovce v jelena. Rovněž unikátní jsou také původně zachované barokní fresky iluzivních oken na venkovní fasádě zámku, které mají zobrazovat vrchnost shlížející na své poddané – jejich předlohou byla pravděpodobně samotná velkovévodkyně a její skuteční úředníci.

Anna Marie Toskánská nechala zputlý renesanční zámek přestavět ve stylu barokního severoitalského šlechtického sídla. A tuto podobu mu chce Jaroslav Kubíček vrátit. A je v tom i jistá symbolika – vévodkyně Toskánská tehdy koupila zchátralý objekt, kterému předchozí majitelé nevěnovali pozornost; po téměř 300 letech koupil Jaroslav

Kubíček též objekt opět v žalostném stavu – sídlila v něm lesní správa, technické služby, byly v něm byty...

Zachránce památek zámeckým pánem

Na kácovský zámek zavítal Jaroslav Kubíček, který má s opravami historicky cenných domů bohaté zkušenosti, poprvé asi před 15 lety. Láska na první pohled to ale nebyla, naopak. Zámek byl v zoufalém stavu, plný obsazených bytů a navíc majetkem Státních lesů. „Řekl jsem si, že už v životě nemusím do Kácova jezdit, protože mně ta stavba neimponovala. Je zvláštní, jak člověk nedokáže na první pohled docenit, co se skrývá uvnitř, že to povrchní, co poprvé uvidí, neodpovídá kvalitě památky,“ přiznal. Později, když si říkal, že by si nějakou památku opravil rád i pro sebe, se na doporučení svého kamaráda zajel do Kácova znovu podívat. V té době jej již vlastnil měšťak Kácov a situace nebyla o mnoho lepší. Netrvalo dlouho a stal se z něj zámecký pán.

„Nelituji ničeho, jezdím se sem tak trochu radovat, protože na rekonstrukci památek je nejzajímavější to, že vás každý den něco překvapí, vykoukne na vás něco, o čem jste nevěděli,“ poznamenal. Připomněl třeba krásný gotický portál, který byl pod barokní omítkou, nebo renesanční kapli s krásnými nápisy z Bible kralické ve staročeštině. „Vůbec jsem netušil, že tu ta kaple je, věděli jsme jenom o té barokní... Každý den čeká nějaké překvapení. Na stará kolena jsem si udělal radost a odměnil jsem se. Je to ale o úhlu pohledu, někdo mě může mít za blázna,“ směje se Jaroslav Kubíček.

Připomněl, že kácovský zámek býval původně hradem – zbyl tu po něm poměrně velký gotický palác s věží –, který byl v polovině 16. století přestavěn na renesanční zámek. Anna Marie Toskánská ho pak „oblékla“ do barokního kabátu. Jinak objekt zůstal v téměř nezměněné podobě. Asi nejcennější je jeho barokní přestavba, krásné fresky jsou ale i v suterénu, který se dochoval v autentické podobě z 16. století. Čtyři evangelisté nám tady sepisují svá evangelia.

Kácovský zámek patří k významným památkám Středočeského kraje. „Stačilo málo a už tu nemusel být. Chytili jsme to za minutu 12, už dovnitř teklo, museli jsme vyměnit i část krovů, protože byly vyhnílé,“ vzpomněl Jaroslav Kubíček. Opravovat začali v roce 2018, kdy práce skončí, nedokáže odhadnout. „Pokud někdo opravuje zámky bez peněz z evropských fondů, trvá to deset, 15 i 20 let,“ podotkl. Pokud vše půjde podle plánu, rád by památku zpřístupnil co nejdříve, v současnosti je možné si ji prohlédnout nejlépe skupinově po předchozí telefonické domluvě. Postup rekonstrukce samotné a veškeré informace o zámku je možno sledovat nejlépe na FB profilu Zámek Kácov (kulturní centrum).

Z historie zámku

Na jeho místě původně stávala tvrz, která vznikla pravděpodobně v polovině 15. století. Její původní podobu není možné po několika přestavbách již rekonstruovat. V roce 1516 tvrz náležela Janu Dvořeckému z Olbramovic, po něm jeho bratrovi Přechevi Dvořeckému, který Kácov zadlužil a prodal. V roce 1536 byl majitelem Kácova Jan Tetour z Tetova, po roce 1541 jeho synové Lev a Bedřich. V roce 1555 získal tvrz, dvůr a městečko Jan Čejka z Olbramovic. Za jeho syna Václava Čejky z Olbramovic, který skupoval okolní statky, se Kácov stal střediskem rozsáhlého panství. V jeho rozšiřování pokračoval i Václavův syn Karel Čejka, kterému Kácov patřil od roku 1600 až do pobělohorských konfiskací.

Dalšími majiteli pak byli Jan Werde z Werdenberku, Jan Oktavián Kinský, Jan de Witte z Lillenthalu a jeho vdova Anna, rozená z Glauchova, Benigna Kateřina z Lobkovic a její syn Vilém Popel z Lobkovic, František Scheidler a jeho syn Ferdinand Kryštof, František Bohumír z Kaisersteinu a jeho vdova Marie Renata, Karel Jáchym Breda

a Karel Richard Schmidlin ze Schmidlin, od něž zámek koupila v roce 1726 Anna Marie Františka velkovévodkyně Toskánská.

I když Anna Marie žila v Zákupcech, pozornost věnovala i kácovskému zámku. Jižní, dvoupatrové průčelí zámku bylo obrácené k řece Sázavě, severní s hlavním vchodem bylo jednopatrové. Zámek dostal obdélníkový půdorys, západní a východní strana byly vyzdobeny věžemi s cibulovými báními. Osou zámecké budovy byla chodba prostupující oběma patry, z níž se vcházelo do většiny místností. Od náměstí byl zámek oddělen zdí s barokní branou. Se sousedním kostelem ho spojila 150 m dlouhá chodba. V této podobě se zámek zachoval prakticky dodnes. Po smrti Anny Marie Toskánské v roce 1741 se stal zámek jen sídlem správy panství a úřednickým obydlím. V roce 1805 bylo kácovské panství postoupeno salcburskému kurfiřtu Ferdinandovi, v roce 1847 zámek připadl císaři Ferdinandovi V. V roce 1918 se zámek stal vlastnictvím státu, od roku 2008 do roku 2018 byl majetkem městyse Kácov.

jt

Foto archiv J. Kubíčka

Léto v národní kulturní památce Klášter Sázava v roce 2026

V letošním létě v národní kulturní památce Klášter Sázava, v části spravované Národním památkovým ústavem, čeká návštěvníky několik novinek. Stávající návštěvnická trasa „Svatoprokopská Sázava aneb klášter v proměnách času“ se rozšíří o nové prostory gotických sklepení. Další novinkou bude zcela nová trasa „Vzhůru na zámeckou věž“. Třetí novinkou pak bude rozšíření mobilní aplikace, tedy audiovizuálního průvodce klášterem pro ty z příchozích, kteří dávají přednost individuální prohlídce klášterních exteriérů i interiérů bývalého konventu před prohlídkou se skupinou.

Během květnových dní Národní památkový ústav po dvou letech práce dokončil první etapu oprav a obnov některých budov areálu kláštera. Jde nejen o nové střechy, ale i o vybudování dešťové retenční nádrže pro závlahu travnatých ploch i pro splachování veřejných WC.

„Zejména se těšíme na to, až budeme moci našim návštěvníkům již od začátku července ukázat dvě gotická sklepení, která zatím nikdy nebyla veřejnosti běžně přístupná. Jsou krásná sama o sobě, ale navíc během letošních prázdnin v nich bude instalována výstava obrazů,“ přibližuje jednu z novinek kastelánka Slávka Matoušová. A pokračuje: „Tato sklepení budou součástí stávající návštěvnické trasy, ale díky proběhlým obnovám budeme moci také již během letošních prázdnin nabídnout zájemcům několikrát týdně i zcela novou návštěvnickou trasu. Ta povede přes tzv. opatskou kapli, krovem bývalého konventu a dál po novém dřevě-

vém schodišti s podestami s okny na všechny světové strany až na vrchol zámecké věže s krásnou vyhlídkou na řeku Sázavu.“

Tato trasa se mimo jiné bude věnovat i světským majitelům z rodu Neubergů, kteří po zrušení kláštera Josefem II. využívali již bývalý klášter jako obytné sídlo, tedy zámeček. Právě rodina Neubergů vybudovala v polovině 19. století neorenesanční klasicistní věž, aby jejich nové zámecké sídlo vizuálně smazalo ráz někdejšího klášterního obydlí. „Součástí trasy bude i jejich erb, který jsme našli před několika lety v útrokách půdy. Při výstupu mezi jednotlivými patry na podestách také bude několik zvětšenin fotografií s pohledem na městečko Sázava před 100 lety. Jsme velmi vděční místnímu sběrateli starých fotografií Jaroslavu Kališovi, který nám věnoval bez nároku na odměnu spousty starých fotografií od přelomu 19. a 20. století až do 70. let 20. století, z nichž jsme si vybrali několik, které jsme nechali zvětšit na velikost A1. Návštěvníci tak budou moci porovnávat dnešní a „včerejší“ Sázavu a vidět její proměny,“ dodala kastelánka.

Od prázdnin také ti návštěvníci, kteří si chtějí prohlídnout exteriéry kláštera a interiéry bývalého konventu vlastním tempem a nečekat na skupinové prohlídky s „živým“ průvodcem, si budou moci v klášterní pokladně Národního památkového ústavu stáhnout do svého chytrého telefonu přes QR kód mobilní aplikaci TourStories, která jim bude po úhradě vstupného „odemknuta“ a budou se moci hned pustit do poznávání sázavského kláštera. Součástí aplikace jsou také „zastavení“

v čase 14. století, kdy návštěvník prstem na svém telefonu může cestovat gotickým areálem v prostředí úspěšné české videohry Kingdom Come: Deliverance I. Součástí aplikace jsou i staré fotografie, nákresy a krátká videa, kde zaznívá i dávná staroslověnština.

„Tento typ prohlídky nabízíme návštěvníkům sice již tři roky, ale letos bude její obsah rozšířen o nové prostory a poznatky, a to o středověký dům objevený v roce 2024 nad svatoprokopskou (zatím nepřístupnou) jeskyní, o detailnější informace a pohledy na vzácné mariánské malby v gotické kapitulní síni z doby vlády císaře Karla IV., o nově zpřístupněné sklepení a chybět nebude ani rozpořbovaný Prokop orající s čertem z barokní fresky v křížové chodbě,“ uzavírá Slávka Matoušová a zve do sázavského kláštera za poznáním, odpočinkem i zábavou, a to nejenom na prohlídky, ale třeba i na některou kulturní či společenskou aktivitu, které jsou zveřejňovány na webových stránkách www.klaster-sazava.cz.

sm

O plavcích na Vltavě

Kulatina pokácená v lese se ryčkou odkorní a na vazištích rozdělí dle sort. V kládách se pak sekerami kladačkami vysekají oušeně a žabky a pomocí pochopů vyvrtají díry. Takto připravené klády se pak navalí do vody, navléknou na vořiny a vytvoří tím tabuli. Na její před se připevní veslice na předák, do které se upevní vrátenská a pacholčí veslo, na její konec se připevní svlak s nožnicí pro veslo ve slabejch... Tak by asi zasněžení stručně popsali stavbu voru, který byl – dá se říct – průkopníkem lodní nákladní dopravy. Vorové prameny sloužily k dopravě dřeva a přepravě soli, obilí, kamene, písku, piva a dalšího zboží z jižních Čech do Prahy a dále až do Hamburku.

Osud vorařství nebo také voroplavby v Čechách (na řece Vltavě a jejích přítocích) zpečetila v 60. letech minulého století výstavba Vltavské kaskády, především slapské a orlické přehrady. Tisíciletou tradici tohoto mimořádného řemesla ale dodnes připomíná Vltavan Čechy – svaz vltavských spolků Praha, Davle, Štěchovice a Purkarec –, kterému se ve spolupráci s partnery z Německa, Rakouska, Španělska a Lotyšska podařilo v roce 2022 zapsat vorařství na seznam nemotného kulturního dědictví lidstva UNESCO. „Máme z toho radost, v České republice jsme sedmí, kteří se na tento seznam dostali,“ řekl předseda Vltavanu Davle Ing. Josef Bílek.

S úctou k předkům

Spolky Vltavan založili na konci 19. století plavci, šífaři a dělníci z okolí řeky, kteří se zabývali dopravou dřeva, stavebního materiálu a dalšího zboží z jižních Čech do Prahy a Hamburku. „Byli to lidé chudí, měli obvykle hodně dětí. Ta práce byla těžká a nebezpečná, přinášela hodně úrazů i úmrtí, takže když otec rodiny – plavec – onemocněl nebo zemřel, neměli ani na doktora. Založili proto podpůrný spolek Vltavan, začali vybírat příspěvky, z nichž potom potřebné rodiny podporovali,“ popsala Irena Bílková z muzea davelského Vltavanu. S klesající závislostí rodin na obživě na řece Sázavě se postupně měnil i význam spolku – nabízel členům zábavu a možnosti setkání. A to spolu s připomínkou historie tohoto řemesla, kraje a tradic zůstalo posláním Vltavanu až do současnosti. Nejstarším existujícím profesním spolkem je Vltavan Praha založený v roce 1871. O šest let mladší je Vltavan Davle, Vltavan Štěchovice byl založen v roce 1898 a Vltavan Purkarec v roce 1902.

Vltavan Davle

„Jezdíme po mateřských a základních školách, připomínáme si výročí v pětiletých cyklech, v rámci toho se snažíme postavit aspoň jednu vorovou tabuli, ale je to finančně náročné, vyjde to na zhruba 80 000–100 000 korun,“ připomněl Josef Bílek. Pyšný je na to, že se v roce 2021 podařilo dostat vorařství do katalogu řemesel, profesní kvalifikaci vorař – stavitel vorů mohou zájemci vystudovat na pražské Střední odborné škole Jarov. „Vychovali jsme už 20 vorařů. Se školou jsme začali spolupracovat v roce 2017, kluky to tak zaujalo, že i o sobotách a nedělích za námi chodili. Postavili jsme s nimi vorový pramen ze tří tabulí. Když přijeli jejich rodiče, divili se, čím jsme je dokázali tak zaujmout, když doma ani nechtějí vynést koš do kontejneru,“ dodal Josef Bílek s úsměvem.

Vltavan Davle má 200 členů, z toho aktivních je kolem 35. „Máme i mladé do 18 let, kteří se zúčastňují veškerých akcí, snažíme se je do toho přitáhnout. Pravidelně pořádáme Den s voraři, kde toto staré řemeslo představujeme, aby neupadlo do zapomnění,“ konstatoval Josef Bílek. Vzpomněl také Ekofest – Den s voraři, který pořádají spolu s davelskou mateřskou a základní školou. Spolupracovali také s kroužkem vorařství, který funguje při základní škole v Hradištku. „Děti se byly za námi podívat, prohlédly si muzeum a druhý den jsme za nimi jeli na školní akci do Hradištky, kde se představovaly jednotlivé kroužky. A voraři tam měli nás,“ vzpomněla Irena Bílková. Na podobných akcích vyrábějí s dětmi miniatury vorů, řeší vorařský kvíz nebo pozvou kamaráda s tematickým loutkovým divadlem. „Je mu 82 let, divadlo si sám vyrobil a hraje ho. Po představení obvykle dětem loutky půjčí,“ dodal Josef Bílek.

Příští rok v červnu oslaví Vltavan Davle 130 let. Předtím bude v Praze zasedat mezinárodní vorařská asociace IATR, které jsou členy. Podle Josefa Bílka se vorařství u nás a ve světě příliš neliší, základ je stejný. „Ale například v Lotyšsku tomu říkáme ‚drátěné hospodářství‘ – tabule drátují a stloukají hřebíky. V Rakousku, Německu a Španělsku to dělají postaru, na rozdíl od nás ale nepoužívají na vázání mladé smrčky, ale lísky, protože jehličnanů moc nemají,“ vysvětlil Josef Bílek.

Řemeslo se dědilo z otce na syna

Vorařské řemeslo se většinou dědilo z otce

na syna. Plavci museli být fyzicky zdatní a houževnatí. V zimě, když řeka zamrzla, chodili vyřezávat ledy a vozili je do hospod a řezníků. V létě plavili dřevo – sezóna začínala na jaře kolem sv. Josefa a končila se zámrazem. Voraři na pramenech strávili celý den, v noci měli zakázáno jezdit, takže museli prameny zakotvit v úvazech nebo u břehů, většinou zastavovali u plaveckých hospod nebo nějakého sedláka, a druhý den v cestě pokračovali. Na vorech měli i ohniště, na kterém si ohřívali meltu nebo polévku „culifindu“. Používali dvoustěnné hrníčky „plaváčky“, které se v případě „nehody“ nepotopily, ale zůstaly na hladině, odkud je vylovili bidlem.

V cíli plavby vrátný (vůdce voru) předal pramen i s nákladem objednavateli a plavcům vyplatil mzdu. Ti se pak domů vraceli pěšky nebo vlakem.

Z historie vorařství

Nejstarším dokladem o voroplavbě u nás je pravděpodobně vyšehradská listina z roku 1130, která se týká Otavy. Podle některých pramenů připlouvaly vory z jižních Čech do Prahy už v 10. století. Prvním písemným dokladem o voroplavbě v Čechách je privilegium Jana Lucemburského z roku 1316.

Vltava byla ve středověku plná balvanů a ostrůvků, pro voroplavbu byla proto nebezpečná. Situace se změnila díky regulačním pracím, které na ní probíhaly od 16. století. Ještě v 18. století byla doprava po vodě ekonomicky velmi výhodná a zaznamenala velký rozvoj. V polovině 19. století bylo z jihočeských vazišť vypraveno kolem 3 000 pramenů ročně, v letech 1890–1910 bylo vodní cestou dopraveno ročně až 500 000 m³ dřeva. Postupný zánik voroplavby ve 20. století byl důsledkem zlevnění a rozšíření železniční a silniční sítě a stavby přehrad. Poslední pramen doplnl k orlické přehradě 12. září 1960. *jt*

Jílové u Prahy se chystá na svátek piva: 10 minipivovarů a 50 odstínů chmele!

Představte si orosenou sklenici, hustou smetanovou pěnu a první lok vychlazeného speciálu v horkém letním dni. Přesně takhle chutná start léta v Jílovém u Prahy. Letošní Jílovské Pivní slavnosti slibují největší výběr v historii! Už máte v kalendáři červeně zakroužkovaný víkend 19. (od 14.00) a 20. (od 12.00) června 2026? Pokud ne, měli byste to napravit. Park za muzeem na Masarykově náměstí se totiž promění v ráj všech milovníků poctivého řemesla. Vstup je zdarma.

Pivní mapa, kterou musíte projít

Letošní 6. ročník nasazuje latku pořádně vysoko. Na jednom místě se představí hned 10 vyhlášených minipivovarů, které na čep připraví neuvěřitelných 50 druhů piv. Od tradičních ležáků až po voňavé speciály. Své nejlepší kousky dovezou pivovary Trilobit, Malý Janek, Kounice, Hákův parní pivovar, Pacov, Zbraslavská koza, Sněžka, Falkenštejn, Lounský žejdlík a Pivovar Mlýn. Je to unikátní příležitost ochutnat piva, za kterými byste jinak museli cestovat přes půl republiky.

Jídlo, hudba a letní pohoda

K dobrému pivu patří pořádně sousto a skvělá hudba. Gastronomická zóna nabídne to nejlepší ze street foodu i regionální klasiku. Atmosféru dotvoří nadupaný hudební program, který nenechá nikoho sedět v koutě. Těšit se můžete na kapely Vintage Wine, Tom Tones, Honza Vitásek, Chorus, Echoes nebo pořádný nářez v podání Trilobit-Rocku a dalších kapel. Pro rodiny s dětmi je připra-

vena dětská zóna, skákací hrad a zábavné pivní soutěže pro dospělé – schválně, kdo z vás nejdéle udrží dva plné tupláky?

Podrobnosti jsou na:
www.jilovskepivnislavnosti.cz.

Tomáš Tichý

Festival Třebšínské zvonění 2026 uctí památku Evy Olmerové

Léto v Posázaví si už málokdo dokáže představit bez jedinečné atmosféry festivalu Třebšínské zvonění. Letošní ročník, který se uskuteční ve dnech 3. a 4. července, slibuje nejen špičky tuzemského folku a country, ale také hluboký návrat ke kořenům a vzpomínku na jednu z nejvýraznějších tváří české hudby – Evu Olmerovou, která do Třebšína velmi ráda jezdila.

Slavnostní chvíle festivalu doplní oslava 80. narozenin Pavla Žalmana, 70. narozenin Franty Kasla a křest jeho nového CD. Další významnou akcí bude odhalení nové lavičky Andělů.

Malebné louky nad Třebšínem se první červencový víkend opět promění v centrum setkání trampů, rodin s dětmi a milovníků kvalitní muziky. Festival, který si za léta své existence vybudoval pověst akce s „duší“, letos vsadil na pestrost, která propojuje generace.

Páteční rozjezd a jam sessions

Program odstartuje již v pátek 3. července v 18.00. Večer bude patřit především energii a novinkám – těšit se můžete na křest nového alba formace Šolc Boys, které doplní vystoupení kapel Grey Smoke a Daniels. Po oficiálním programu se však spát nepůjde, k Třebšínskému zvonění neodmyslitelně patří jam sessions, která budou probíhat hned na třech místech Country, Hoboes a Bluegrass areálu až do pozdních nočních hodin.

Sobota ve znamení legend

Sobotní program 4. července zahájí v 11.00 vítěz on-line soutěže Hurricane a čerstvý držitel ocenění z letošní Porty v Řevnicích. Odpoledne pak bude patřit legendám. Na pódiu

se vystřídají Franta Kasl Band, Miroslav Paľeček či vokální Antikvartet.

Vrcholem dne bude blok s názvem „Eva Olmerová 92 – návrat do Třebšína“. Festival tak připomene odkaz této neopakovatelné zpěvačky nejen hudebně, ale i doprovodnou výstavou věnovanou jejímu životu. Večerní atmosféru pod širým nebem pak dotvoří stálíci české scény Pavel Žalman Lohonka a spol., legendární Pacifik, Taxmeni a na závěr energický Tom Tones.

Více než jen hudba: Pochod zdraví v Posázaví a program pro děti

Třebšínské zvonění není „jen“ o koncertech. „Chceme, aby si lidé u nás odpočinuli, hýbali se a užili si krásy Posázaví,“ říkají pořadatelé Tomáš a Martina Tichých. Pro aktivní návštěvníky je připraven již šestý ročník Po-

chodu zdraví v Posázaví, který spojuje procházku přírodou s festivalovým zážitkem. Začíná v Pikovicích a končí na Třebšínském zvonění, každý pochodující dostane na startu zdravý dárek a v cíli další pochoutku.

Myslelo se i na nejmenší. Děti do 15 let mají v pátek vstup zdarma a v sobotu je pro ně připravena hudební školička hry na kytaru a jiné různé nástroje pod vedením Honzy Prata, tvořivé dílničky a soutěže. Areál nabízí i možnost stanování a parkování přímo na místě, což z akce činí ideální cíl pro víkendový rodinný výlet. Stanování a parkování je v rámci festivalu zdarma.

Podrobné informace jsou na:
www.trebsinskezvoneni.cz.

Tomáš Tichý

Pikovice budou hostit tramský hudební svátek

Vůně posázavských lesů, zvuk kytar, projížďající Posázavský pacifik a atmosféra, která nemá v Česku obdoby, to je festival Tramské Pikovice. Sobota 12. září 2026 se do historie Pikovic zapíše jako den, kdy se na slavnou louku pod Medníkem vrátí ty největší legendy tramské a country hudby. Festival Tramské Pikovice letos láká na mimořádně silné obsazení v čele s Honzou Nedvědem ml. se skupinou Příbuzní a skupinou Schovanky.

Pokud existuje místo, kde se tradice potkává s nespoutanou radostí z hudby, jsou to právě Pikovice. Letošní ročník s mottem „Tramping nás baví“ slibuje návrat ke kořenům, ale i špičkovou moderní produkci, která osloví všechny generace návštěvníků.

Line-up plný hvězd: Od Nedvěda po Hoboes a nemožnou chybět ani Taxmeni a Pacifik

Hlavním lákadlem programu je bezpochyby vystoupení Honzy Nedvěda ml. a Příbuzných. Písně, které u táboráků doslova zlidověly, zazní v autentickém prostředí u řeky Sázavy. Velkým tahákem budou také Schovanky – první dámy české country, které na pódiu vnesou šarm a nestárnoucí hity. Fanoušci klasiky se mohou těšit na formaci Hoboes Revival Alva, která s úctou a energií oživuje odkaz Wabiho a Mikiho Ryvolových. Program doplní také vynikající vokální uskupení X-Tet a skupina Sychravo, která patří k tomu nejzajímavějšímu na současné folkové scéně. „Sestavit program pro rok 2026 byla výzva. Chtěli jsme přivést legendy, které lidé milují, ale i kapely, které žánr posouvají dál,“ zvou na akci pořadatelé.

Bohatý doprovodný program pro celou rodinu

Tramské Pikovice nejsou jen o hudbě pod pódiem. Návštěvníci si budou moci vyzkoušet tradiční dovednosti – od rýžování zlata pod vedením zkušených mistrů až po kultovní soutěž Železný tramp. Pro rodiny s dětmi je připraven pestrý program, jízdy na koních a ukázky skautských dovedností pod vedením oddílů ze Stodůlek. Dobré jídlo, pití a stánkový prodej s tramskou tematikou je neodmyslitelnou součástí. K vidění bude i výstava Evy Olmerové.

Stylově Posázavským pacifikem

K festivalu neodmyslitelně patří i cesta legendárním vlakem. Jízda Posázavským pacifikem nabízí jedny z nejkrásnějších výhledů v zemi a je ideálním začátkem festivalového dne. Pro zájemce o delší pobyt je k dispozici možnost stanování přímo v areálu (doporučujeme včasnou rezervaci). Jako v posledních letech ČD vypraví ještě jeden osobní vlak ve 23.30, aby se dostali do Prahy i ti, kteří chtějí vidět magický taxmenovský závěr.

Vstupenky, parkovačky a další praktické informace

Vzhledem k atraktivitě letošního programu doporučujeme zakoupit vstupenky v předprodeji. Veškeré podrobnosti o line-upu, jízdách řádech i ubytování v kempu naleznete na webových stránkách www.tramskepikovice.cz nebo na portálu Kudy z nudy. Program začíná již v 11.00 a končí ve 23.00 a s lístky zakoupenými v předprodeji ušetříte nejen peníze, ale i čas v pokladně a neutěče vám žádná kapela.

Tomáš Tichý

V Jílovém se hlava baví!

Od 30. května do 30. srpna 2026 můžete v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy navštívit interaktivní výstavu Hlavolamy. Představí výběr nejstarších rébusů světa i populárních a jedinečných mechanických hlavolamů.

Návštěvníci se seznámí například s Ramsevovou hvězdou, Dürerovým čtvercem, mosty v Königsbergu nebo první křížovkou v původním znění. Autorem výstavy je Ondřej Sedláček, výtvarné zpracování je dílem Věry Emy Tataro. K vidění bude také největší evropský hlavolam Big Pelikan a řada dalších

pozoruhodných exponátů. Výstava vznikla ve spolupráci s firmou World in Puzzle®.

Výstava však nebude jen k divání. Malí i velcí návštěvníci si budou moci vyzkoušet vybrané hlavolamy, vyndat obřího ježka z klece, projít kolektivním bludištěm, zahrát si šoupanou či kuželky nebo skládat dřevěné kostky. Některé hlavolamy bude možné zakoupit i domů.

Přijďte zapojit důvtip, trpělivost i šikovné ruce – a pokuste se rozluštit připravené úkoly!

Dana Hanka Chmelíková

Ve Dvorské nivě vzplály čarodějnice

Tradiční pálení čarodějnic ve Dvorské nivě v Kamenici potvrdilo 30. dubna svou rostoucí popularitu, když přilákalo rekordních 600 návštěvníků. Pro děti bylo připraveno sedm stanovišť plných zábavných úkolů a ty starší čekala po setmění napínavá noční bojová hra.

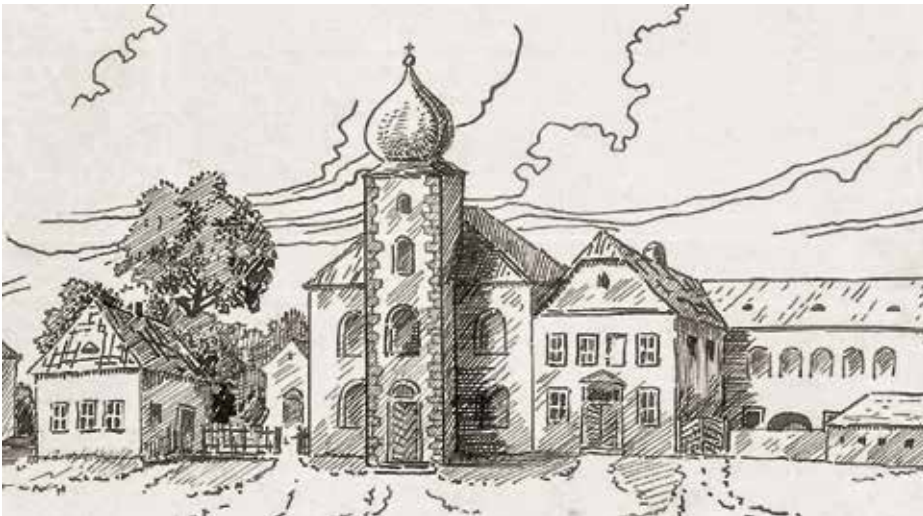
Pozadu nezůstali ani dospělí, kteří se skvěle bavili, užívali si jarní odpoledne s přáteli

li a protáhli zábavu až do pozdních hodin. Celou akcí provázal moderátor Míla Kočí a o perfektní hudební kulisu se postarala kapela Flám pop rock, která skvěle doplňovala sousedskou atmosféru a roztancovala přítomné. Letošní ročník se zkrátka vydařil na jedničku a organizátoři už teď vzkazují, že se na všechny těší zase příští rok opět ve Dvorské nivě!

Olga Havlíčková

Posázavské lorety v Praze

Patrně každý už někdy při procházce okolo Pražského hradu prošel kolem pražské Lorety. Soubor barokních staveb je znám zejména svou zvonkohrou. Uprostřed areálu se nachází loretánská kaple, která má znázorňovat tzv. svatou chýši. Zázračně přenesený dům Panny Marie z Nazaretu do italského Loreta je součástí barokní zbožnosti po celém světě. Letos uplyne 400 let od vzniku Lorety Praha a k této příležitosti byla uspořádána jedinečná výstava. Představuje desítky loretánských lokalit po celé republice od Fulneku po Starý Hrozenkov.

Také oblast Posázaví je hojně zastoupena. Začneme-li od západu regionu, najdeme na mapě loretu v Jílovém u Prahy. Dnešní nenápadný dům, kde sídlí advokátní kancelář a kadeřnictví, je pozůstatkem minoritského kláštera. Byl založen ve 20. letech 17. století jako rekatolizační akt místní rodiny Beníků z Petrsdorfu. Kromě kostela vysvěceného ke cti Panny Marie Loretánské zde byla také samotná loreta – domek „svaté chýše“. Ačkoli se sem konalo zpočátku několik procesí z Prahy, významné poutní místo se z Jílového nestalo. Za josefínských reforem byl klášter zrušen, stavby rozprodány a přestavěny k bydlení. Samotná loreta byla zbourána až v polovině 19. století.

Z kláštera se dochovalo několik předmětů zejména liturgického charakteru, ale třeba i tzv. záklopová prkna. Na výstavě je k vidění korunka ze zlacené mědi, kterou byla zdo-

na menší soška Panny Marie, dnes umístěná v kostele sv. Vojtěcha na jílovském náměstí. Místo na výstavě reprezentuje také dřevěná mariánská socha. Stávala původně v objektu lorety a po zrušení kláštera byla umístěna do výklenku domu s průčelím do náměstí. Jde o unikátní, v našem prostředí výjimečné ztvárnění Panny Marie s papežskou korunou. Dřevořezba rustikálního charakteru pochází z Itálie, kde jsou tato zpodobnění milostné sochy běžnější. Od 60. let 20. století je plastika umístěna v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy.

Proti proudu řeky leží další loretánská lokalita – Pyšely. Objekt bývalé lorety dnes slouží jako hřbitovní kaple. Nechal jej vybudovat majitel panství František Antonín hrabě z Halleweilu v roce 1699. Předobrazem této solitérní stavby na návrší mohla být poutěmi proslavená kaple v Golčově Jeníkově, kterou rovněž vlastnil hrabě z Halleweilu. Josefínské reformy loretu zrušily a jejím zbourání zabránil jen vznik hřbitova v její blízkosti. Do dnešních dnů se z původního vybavení dochovala jednoduchá oltářní stěna s malbami erbů zakladatele a jeho manželky.

Poutní kapli v lese pod Vrážským vrchem nechala postavit v roce 1765 hraběnka Karolina Marie Augusta Khevenhüller-Metsch, majitelka zámku Komorní Hrádek. O rok později byla kaple vysvěcena závazským opatem. Hraběnka ustanovila, aby zde tře-

tí týden po Velikonocích byla slavena pouť k Sedmibolestné Panně Marii. Bohužel byla kaple zanedlouho zrušena a mariánská socha přenesena do kostela ve Vranově. Objekt byl využíván jako skladiště, v roce 1872 byla loreta nahrazena novostavbou.

Posledním místem našeho posázavského loretánského putování je Vlašim. Tentokrát se o její vznik postaral hrabě František Antonín Ungnad z Weissenwolfu v roce 1704. Obdélná stavba na Spáleném vrchu má přistavěnou zvonici s bání, kde je původní malovaná korouhev s vyobrazením Panny Marie Loretánské. Mezi dvěma plášti budovy je chodba s otvory při oltářní stěně, kde se provozovala hudba. Pouti se zde konaly i v 19. století. Ke kapli vede památná lipová alej.

V pražské Loretě se ovšem představí zajímavými zapůjčenými předměty i další místa v Čechách. Výstava s názvem Z lorety do lorety je k vidění v pražské Loretě celý rok 2026.

Veronika Stachurová Kucrová

OSLAVTE S NÁMI VÝROČÍ 15 LET
FESTIVALU STŘEDOVĚKÝCH ŘEMESEL

Oživlý středověk v podhradí

SOBOTA 18. ČERVENCE
10:00–17:00 HODIN
STŘEDOVĚKÁ ŘEMESLA
DOBOVÁ KUCHYNĚ
HUDEBNÍ PROGRAM

15:00–22:00 HODIN
VYSTOUPÍ KAPELY

DELORAINÉ

FANTASY FOLK, CZ

LUNERIS
ELECTRONIC CELTIC MUSIC, BELGIE

ŽNIWA
SLOVANSKÝ BESTIAR, POLSKO

NEDĚLE 19. ČERVENCE
10:00–15:00 HODIN
WORKSHOPY POUZE PRO PŘIHLÁŠENÉ
VÍCE INFORMACÍ A MOŽNOST PŘIHLÁŠENÍ OD 1. 7. NA WERU FESTIVALU

HRAD ZLENICE

(IHLÁSKA U SENOHRAB A PLOVÁRNA SENOHRABY)

DOPOLEDNÍ VSTUPNÉ NA FESTIVAL ŘEMESEL: DOSPĚLÍ 200 Kč | DĚTI 100 Kč
CELODENNÍ VSTUPNÉ NA FESTIVAL ŘEMESEL A KONCERTY OD 800 Kč V PŘEDPRODEJI

WWW.OZIVLYSTREDOVEK.CZ/FESTIVAL-2026

Střešický kníže
INFO: ARČIS JE BEZELICHOVÁ
I PŘÍKLADNĚ PŘIHLÁŠENÍ
PŘIHLÁŠENÍ KAPEL

SENHRABY
ADG
INFINIT

PROGRAM FESTIVALU

Sobota:

10.00–17.00 – festival řemesel – tradiční program

15.00–22.00 – hudební odpoledne v plovárně s kapelami Deloraine (CZ), Luneris (BE), Žniva (PL)

Neděle:

10.00–15.00 – festival řemesel – workshopy pro přihlášené

Návštěvníky čekají tradiční ukázky středověkých řemesel, drobné tržiště a prezentace mnoha řemeslníků, možnost osobního setkání a konzultací i oblíbená atmosféra živé historie v prostoru hradu. Letos však poprvé také v podhradí, v areálu Baštírny a Plovárny, kde bude mimo jiné instalována výstava o historii oprav hradu Zlenice, kterou připravujeme ve spolupráci s muzeem v Jílovém.

Hudební část festivalu zahájí polská skupina ŽNIWA, známá a oblíbená z mnoha vystoupení po celé republice. Dále se představí v zahraničí velmi známé belgické sourozenecké duo LUNERIS. Jejich vystoupení kombinuje paganfolkový žánr s pulsující taneční elektronikou, což slaví úspěch všude, kde se představí. Nemůžeme se dočkat, až je zde uslyšíme naživo.

Jako hlavní hvězda večera vystoupí špičková česká skupina DELORAINÉ se svou nezapomenutelnou show, s níž sbírá úspěchy po celé Evropě. Je nám velkou ctí, že přijali naše pozvání a účastní se tohoto benefičního festivalu. Pevně věříme, že vás svým vystoupením nadchnou.

OMEZENÍ V AREÁLU PLATNÁ PRO SOBOTU 18. ČERVENCE

- příjezdová cesta k hradu směrem ze Čtyřkol bude pro auta uzavřena (parkování na vyhrazených parkovištích)
- areál podhradí (Baštírna, plovárna) bude od 15 h otevřen jen pro držitele celodenních vstupenek na festival
- přívoz přes Sázavu bude fungovat do pozdních nočních hodin

VYUŽIJTE PŘEDPRODEJ

Přijďte být součástí výročního ročníku a podpořte nás. Oživlý středověk není jen festival. Je to setkání lidí, kteří chtějí, aby hrad Zlenice měl budoucnost.

Koupí lístku na festival nejen významně podpoříte další opravy hradu Zlenice. Ale svou účastí nás zároveň potěšíte a odměníte. Spoluúčastí na – pevně věříme – skvělé atmosféře oslav nám dodáte další elán a energii do budoucích činů. Bez spokojených návštěvníků nemá žádná podobná aktivita hlubší smysl.

Využijte předprodej, kde je nyní možné zakoupit vstupenky za zvýhodněnou cenu.

Přijďte si užít středověké slavnosti do areálu hradu Týnec nad Sázavou. Těšit se můžete například na historický šerm, pohádky v podání divadla Studna, středověkou hudbu, ukázky řemesel, lazaret, dobového šaška, malování na obličej, pletení copánků, obří hry, dílničky pro děti, minitržiště a chybět nebude ani občerstvení.

Večerní koncert folkové skupiny Kamelot bude odehrán v sále KC Týnec od 20 hodin. Vstupné zdarma.

Areál Městského muzea a hradu Týnec nad Sázavou

Týnecký stěp

SOBOTA ob 13 hodin
1. 8. 2026

historický šerm • pohádky – divadlo Studna • středověká hudba
ukázky řemesel • koncert folkové skupiny Kamelot – KC Týnec
lazaret • dobový šašek • malování na obličej • pletení copánků
obří hry • dílničky pro děti • minitržiště • občerstvení

Na akci se budou používat fotografie, videozáznam a audiozáznam za účelem prezentace místa. Data mohou být zveřejněna v Týneckých listech a na webech města. Data budou uložena na území města do odvolání úředního souhlasu.
Změna programu vyzrazena. Volněné dobrovolník

MĚSTO TÝNEC NAD SÁZAVOU
www.hradtynec.cz
@hradtynecnadsazavou
hrad_tynec_nad_sazavou

HRAD TÝNEC

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
pro místní rozvoj

Zpravodaj Posázaví > Číslo 2 – Ročník 2026 < Za informace uvedené v článku jsou odpovědní jejich autoři. Fotografie jsou z archivu Posázaví o.p.s. a od dopisovatelů. Šéfredaktorka PhDr. Jaroslava Tůmová (jt), tel.: 602 216 637. Posázaví o.p.s. • kancelář Masarykovo náměstí 1, 256 01 Benešov. Své dotazy, připomínky a příspěvky můžete zasílat na e-mail: tumova@posazavi.com. MK ČR E 15860